

Programa d'intervenció Sociolaboral.
Orientació per a l'ocupació i la inserció laboral

El teletreball abans i després de la COVID-19

Un nou paradigma laboral

Joan Ramon i Prats
(professora col·laboradora: Maria Marcó Arbonès)

Índex

1.Resum	5
2.Introducció i justificació	6
3.Marc teòric	7
3.1.Què és el teletreball?	7
3.2.Legislació i marc regulador	7
3.3.El teletreball a Espanya i Europa	9
3.4.El teletreball a Catalunya.....	11
3.5.Coronavirus, SARS-CoV-2 i COVID-19	13
3.6.Incidència de la COVID-19 a Espanya en el teletreball.	14
3.7.Emergència sanitària, psicològica i econòmica.....	14
3.7.1.Emergència sanitària.....	15
3.7.2.Emergència psicològica	15
3.7.3.Emergència econòmica	16
4.Objectius	17
5.Mètode	18
5.1.Definició dels participants	18
5.2.Tècnica i instruments de recollida de dades.....	18
5.3.Procediment de recollida de dades	20
5.4.Procediment d'anàlisi	20
5.5.Implicacions ètiques i/o socials.....	21
6.Resultats	22
7.Discussió	29
8.Conclusions	32
9.Autoavaluació	34
10.Referències bibliogràfiques	35
11.ANEXOS	38

El teletreball abans i després de la COVID-19

Un nou paradigma laboral

Joan Ramon i Prats (jramonpr@uoc.edu)

Programa d'Intervenció Sociolaboral: Orientació per l'ocupació i la inserció laboral.

1. Resum

Al llarg d'aquest projecte es pretén donar a conèixer quina és la situació actual del teletreball, ja no tan sols degut a la irrupció de la nova malaltia COVID-19, sinó fer un breu repàs de quina era la situació abans de la pandèmia, en quin punt està actualment i, finalment, recollir quines impressions té la població al respecte, és a dir: s'està preparat per treballar des de casa? Influeixen factors, com els fills, el tipus de població? etc.

Tanmateix, al llarg d'aquest treball, es farà un repàs de quina és la legislació existent al respecte i es donarà un cop d'ull al teletreball amb dades referides tant a Catalunya, com a Espanya amb petites pinzellades, també, a nivell Europeu.

La realització d'aquest estudi s'ha basat en una enquesta feta i difosa telemàticament, d'acord amb les condicions de confinament establertes per l'estat d'alarma vigent des del 15 de març de 2020 fins al 21 de juny, tot analitzant els resultats des d'un punt de vista tant quantitatiu com qualitatiu.

Paraules clau:

COVID-19, teletreball, coronavirus, treball, pandèmia, distància

Abstract

Throughout this project, the objective is to share the current situation of telework, not only due to the outbreak of the new disease COVID-19, but also to make a brief review of the situation before the pandemic, then what point is it currently and, finally, to collect what impressions the population has in this regard, that is, are we ready to work from home? Do factors influence, such as children, type of population? etc.

However, throughout this project, there will be a review of what is the legislation about that, and we'll look briefly to the teleworking with information related to Catalonia, Spain and with small notes at the Europe, too.

The conduct of this project, was based on a survey done and sprouted electronically, in accordance with the conditions of confinement established by the state of alarm in force since March 15, 2020 to June 21, 2020, analysing the results from a point of view as quantitative as qualitative.

Keywords:

COVID-19, telework, coronavirus, work, pandemic, distance

2.Introducció i justificació

El dissabte 14 de març de 2020 es publicava al BOE el “Reial Decret 463/2020, pel que es declara l’estat d’alarma per la gestió de la situació de crisi sanitària ocasionada per la COVID-19” (Reial Decret 463, 2020). Aquesta situació sense precedents a Espanya (malgrat decretar-se, per primer cop, l’estat d’alarma l’any 2010 arran de la crisi de controladors aeris (RTVE, 2010), marcarà, amb tota seguretat un abans i un després en el panorama laboral.

En el moment de redacció d’aquest treball (juny del 2020), encara no se sap amb certesa quin serà l’abast final de la pandèmia que està assetjant de manera virulenta la salut i l’economia de moltíssimes persones, entitats i països i que, de ben segur truncarà projectes, destrossarà finances i, el més important i dramàtic, s’endurà la vida de milers de persones. Tot fa pensar però, al marge de les dramàtiques xifres de pèrdues humanes, que el paradigma laboral canviarà substancialment. Almenys en els propers mesos.

En la línia del que s’ha comentat en el paràgraf anterior, tot apunta que estem a les portes d’una nova manera d’enfocar el treball. Aquets enfoc, com no pot ser d’altra manera, ha de ser a distància per a poder respectar les mesures de distanciament físic emparades en el Reial Decret abans citat. Titulars com “El treball serà prioritari i les empreses hauran de facilitar-lo” (El País, 2020), o “Canvis a les empreses que podrien ser beneficiosos. El coronavirus imposa noves formes de treball” (Diari Ara, 2020), entre molts altres, confirmen aquesta tendència i el possible nou “redescobriment” del que fins aleshores ha estat aquell “gran desconegut” per moltes persones: **El Teletreball**.

Així doncs, la motivació per a dur aquest estudi, neix des de la pròpia experiència d’haver-se vist d’adaptar a les noves realitats laborals i de preguntar-se com aquesta “nova normalitat”, s’imposarà al que fins aleshores havia estat el “treball convencional” majoritàriament imperant. És inevitable, doncs, que apareguin algunes preguntes al respecte: ha vingut el teletreball per quedar-se? Estem preparats per a dur-lo a terme? Quina impressió tenim respecte a la gestió del teletreball?... En les properes pàgines, s’intentarà donar resposta a aquestes i d’altres preguntes que sorgeixin arrel de la irrupció del coronavirus.

Per a poder complir amb als objectius plantejats, s’ha dissenyat aquest treball amb un format de breu estudi (amb una mostra de poc més de 170 persones que treballen o han treballat a distància durant la pandèmia) que ens permetrà fer una petita aproximació al pensament col·lectiu respecte a la nova malaltia i fer un perfil de subjectes per poder creuar dades i característiques grupals.

A grans trets, doncs, es pot dir que el present projecte es dividirà en tres blocs: l’un, que serà més teòric amb consulta de bibliografia, un altre de mètode on es publicaran quins han estat els resultats obtinguts, per acabar amb un tercer bloc de conclusions i de reflexions finals. Per últim, s’afegeix a l’annex, tot allò que s’ha cregut necessari i indispensable per a poder dur a terme aquest estudi de manera directa o indirecta i que no és pròpiament part del treball en sí mateix.

3. Marc teòric

L'enfoc d'aquest treball té per objectiu bàsic relacionar dos conceptes: feina i COVID-19. Per tant, una bona manera de començar seria definir aquests dos conceptes per a poder aclarir dubtes (si és que en queda algun) i aprofundir més en la matèria.

3.1. Què és el teletreball?

El concepte de “feina” o “treball”, la majoria de persones el coneixen, però es complica una mica més quan parlem de teletreball: existeix legislació? què és exactament?. La veritat és que és una qüestió molt extensa i no és l'objectiu d'aquest treball desenvolupar un decàleg de punts per a definir-ho. S'intentarà, això sí, fer una breu contextualització per a situar una mica més amb detall aquest marc teòric.

Per a poder aprofundir més sobre el teletreball, es remet a la consulta de l'obra “*El Libro Blanco del teletrabajo en España*” (Fundación MásFamilia, 2012) o, en el cas de Catalunya, es pot consultar l'obra “*El teletreball a Catalunya. Conceptes, tipologies, mètriques i polítiques*” (Vilaseca, et al. 2004).

Per definir el concepte de “teletreball” cal descompondre la paraula en els dos mots que la formen: *tele* i *treball*, així doncs,

1. el prefix “tele” prové el grec τηλε- *tēle*-: “a distància” (Real Academia Española [RAE], 2020)
2. el sufix “treballar”, que prové del llatí *tripalium*, una mena de creu de tres pals que servia com a tortura (Pons. El País, 2018), i que significa “acció i efecte de treballar” (RAE, 2020).

La definició neix per sí sola: “treballar a distància”. Tot i així, aquesta no és l'única manera d'anomenar-lo, existeixen més formes per referir-se al teletreball, per exemple: Telenetworking o Telework a Europa; Telecommuting o Mobile Worker a EEUU... a més, hi ha diferents entitats o organitzacions, com per exemple *Eurofound*, *l'Acord Marc Europeu*, UNICE/UEAMPE, entre d'altres, que el defineixen a la seva pròpia manera en funció de quin to se li vulgui donar (MasFamilia, 2012).

Malgrat aquesta simplificació de la definició, és important matisar que cal diferenciar entre *teletreball* i *treball a distància*, dos conceptes que a vegades se solen usar indistintament. En el primer cas va implícit l'ús de les noves tecnologies, en canvi, en el segon cas no seria necessari (Departament d'Assessors Lingüístics, 2018). Tot i així, per al present estudi, no s'ha tingut en compte aquesta distinció i es parlarà de teletreball o treball a distància indistintament, obviant la seva naturalesa.

3.2. Legislació i marc regulador

Si bé és cert que no existeix un ordenament jurídic específic, per entendre quin és el marc legal que empara aquesta modalitat, ens hem de remetre a la legislació vigent i desgranar alguns dels articles més idonis per a poder-los interpretar en l'àmbit del teletreball. A més, també cal diferenciar entre treballadors autònoms i per compte d'altri (Vilaseca, et al., 2004).

Algunes d'aquestes normatives no van destinades a afavorir el teletreball específicament, és a dir, no hi ha un Reial Decret exclusiu per al teletreball. En canvi trobem articles o

disposicions dirigides a fomentar una millor conciliació familiar, o a reformar el mercat laboral, per exemple, tal i com es pot veure en el següent recull:

La **Llei 3/2012**, de 6 de juliol, de mesures urgents per la reforma del mercat laboral. Al capítol II. I més concretament a l'article 6. Treball a distància, parla específicament sobre el teletreball. També trobem la Disposició final cinquena. Apartat A. Que modifica l'apartat 1 de l'article 7 de la Llei General de la Seguretat Social, on parla de l'article 1.1 de l'Estatut dels Treballadors, mentre que la disposició final sisena, sobre sancions en l'Ordre Social, aprovat per Reial Decret Legislatiu 5/2000, de 4 d'agost, inclou sancions tenint en compte els treballadors a distància. Per últim, trobem la disposició final vuitena que modifica l'apartat 2 de l'article 8 del text refós de la Llei de l'Estatut dels Treballadors, aprovat pel Reial Decret Legislatiu 1/1995, de 24 de Març, respecte a la forma del contracte.

El **Reial decret legislatiu 2/2015**, de 23 d'octubre. Pel qual que s'aprova el text refós de la Llei de l'Estatut dels Treballadors. Al seu Article 13, parla específicament sobre el treball a distància.

També trobem el **Reial decret-llei 6/2019**, d'1 de març. A l'apartat 8 de l'article 34, parla de l'adaptació de les persones i el seu dret a la conciliació laboral i familiar

Pel que fa a la Prevenció de Riscos Laborals, trobem la **NTP 412**: Teletreball: criteris per la seva implantació. L'INSHT és un dels organismes més específics pel que fa aquets àmbit, donant a conèixer la recomanació en forma de Nota Tècnica de Prevenció, que si bé no és legislació, és quelcom a tenir en compte.

A nivell Europeu, podem trobar l'**Acord Marc Europeu sobre Teletreball**, del 16 de juliol de 2002, que, sense ser cap directiva, no és altra cosa que un acord que regula la definició, aplicació, el caràcter voluntari, condicions de feina, entre d'altres aspectes...

Ara bé, cal fer un apartat especial respecte a la legislació sobre el teletreball, ja que degut a la irrupció de la COVID-19 i la obligatorietat de distanciament social i limitació de moviment de les persones, el teletreball ha pres un inesperat protagonisme que s'ha vist, també, justificat per aquesta nova legislació. En aquest sentit, trobem:

El **Reial Decret-Llei 8/2020**, de 17 de març, de mesures urgents extraordinàries per fer front a l'impacte econòmic i social de la COVID-19, detalla diferents mesures, entre elles el teletreball, per a fer front a la crisi econòmica.

El **Reial Decret-Llei 10/2020**, de 29 de març, pel qual es regula un permís retribuït recuperable per a les persones treballadores per compte d'altri que no prestin serveis essencials, a fi de reduir la mobilitat de la població en el context de la lluita contra la COVID-19.

El **Reial Decret-Llei 15/2020**, de 21 d'abril, de mesures urgents complementàries per recolzar l'economia i l'ocupabilitat, que prorroga dos mesos més el caràcter preferent del treball a distància

3.3.El teletreball a Espanya i Europa

Segons la oficina estadística de la Comissió Europea, EUROSTAT, l'any 2019 a Espanya, van fer teletreball un 4.8% de la població d'entre 15 a 64 anys, ocupant la posició 19 just per sota de Sèrbia (4.9%) i seguit del Regne Unit (4.8%). Qui encapçala aquesta posició són els Països Baixos i Finlàndia, tots dos països amb 14.1% i en última posició trobem Bulgària amb un 0.5%.

La mitjana dels 28 països d'Europa (en aquets recompte està inclòs el Regne Unit) és d'un 5.4% (Eurostat, 2020). A la següent imatge (*figura 1*), es pot veure el percentatge corresponent de cada país segons dades de l'Oficina estadística de la Unió Europea:

Percentatge de persones de 15 a 64 anys que han teletreballat habitualment el 2019:

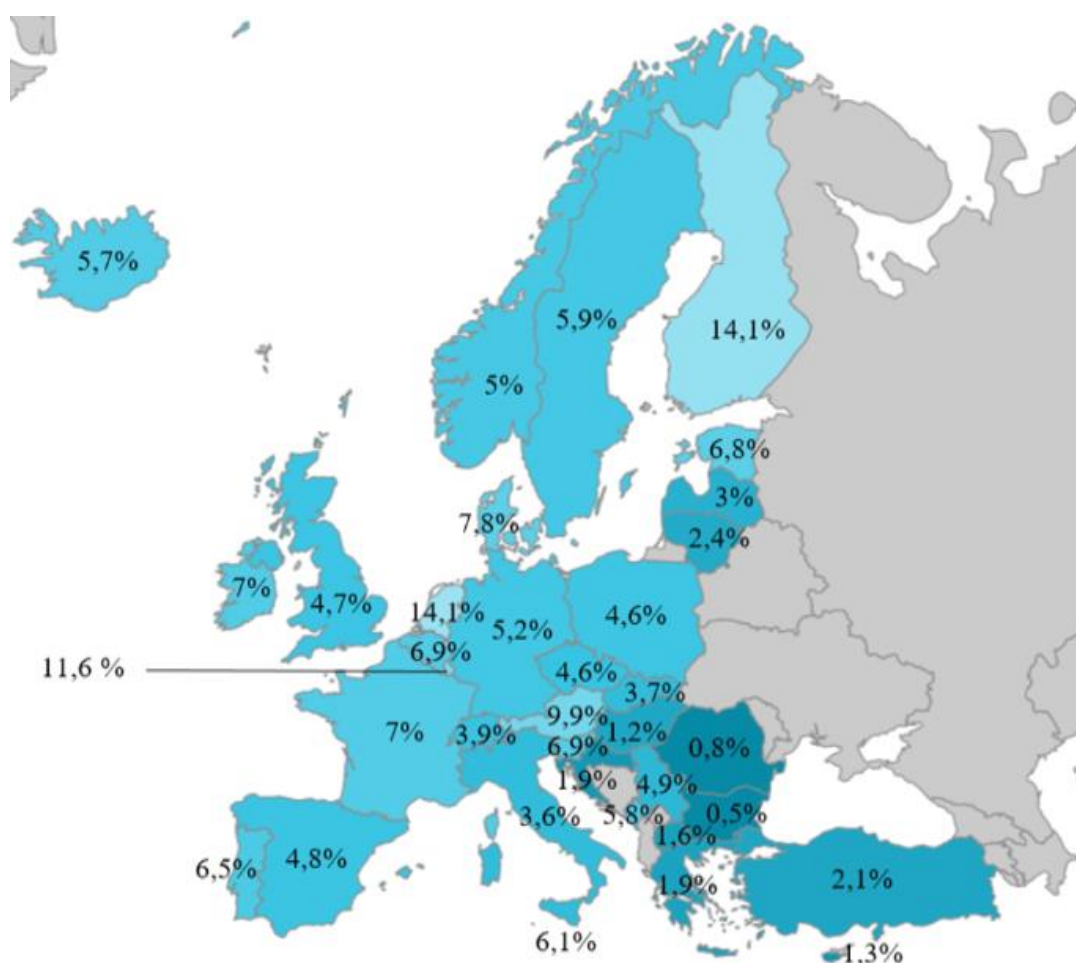
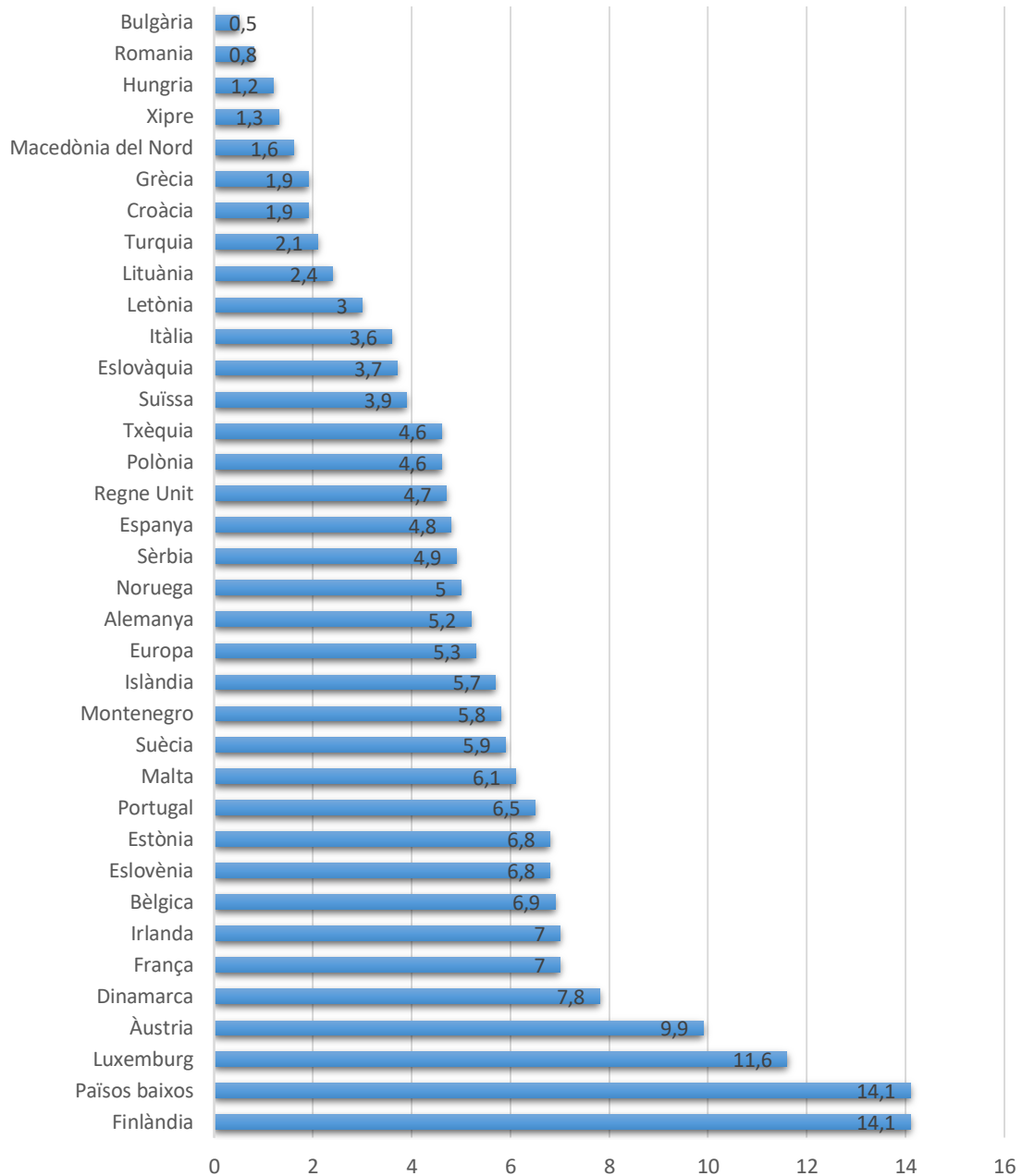

Figura 1. Percentatge de persones per països de la Unió Europea (inclòs el Regne Unit) de 15 a 64 anys que han realitzat teletreball des de casa de manera habitual al llarg del 2019.

Creació pròpia. Font: Eurostat

Com es pot veure, el percentatge de persones que treballen des de casa és relativament petit (oscil·la del 0.5 al 14.1) i Espanya se situa en la franja baixa d'aquest interval. Per veure el rànquing de posicions per països, es recomana veure la *taula 1*.

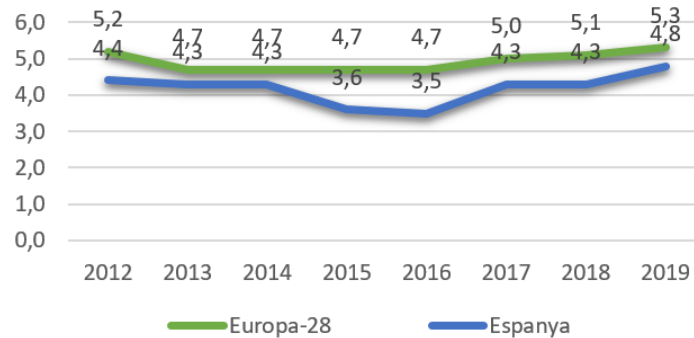
Percentatge de persones de 15 a 64 anys que han teletreballat habitualment el 2019 ordenats per països de major a menor:

Taula 1. Correlació de països ordenats de major a menor en funció del percentatge de persones de 15 a 64 anys que han teletreballat de manera habitual al llarg del 2019. Creació pròpia. Font: Eurostat.

A continuació, en la següent taula (*taula 2*), es mostra l'evolució del teletreball tant a Espanya com a Europa des de l'any 2012 fins al 2019.

Evolució del percentatge de persones entre 15 i 64 anys que han teletreballat habitualment des de l'any 2012 al 2019

Taula 2. Evolució del percentatge de persones entre 15 i 64 anys que han teletreballat habitualment des de l'any 2012 al 2019. Elaboració pròpia. Font: Eurostat.

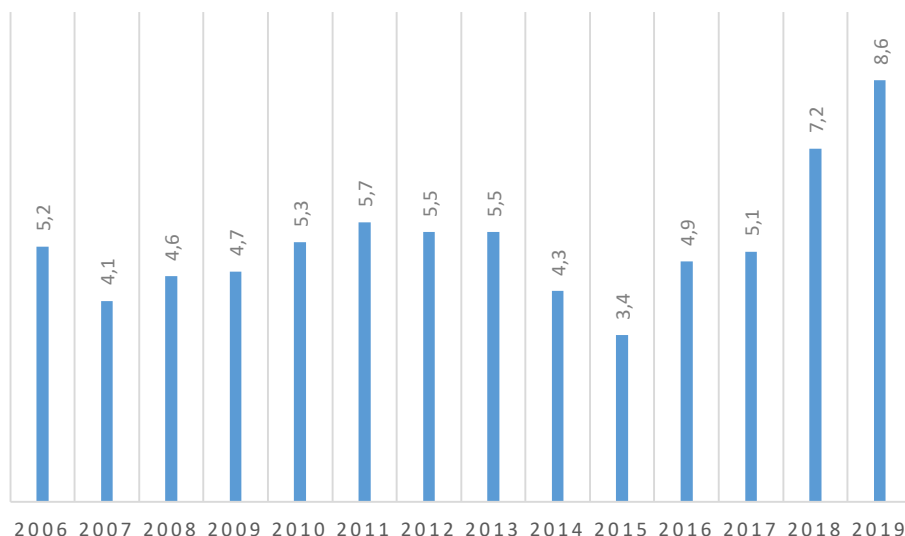
Tal i com es pot apreciar, no es pot dir que hi hagi hagut un augment substancial de persones que teletreballen en els darrers 8 anys. Es pot veure, això sí, que hi ha una lleu davallada compresa entre els anys 2014 i 2017, sobretot pel que fa a Espanya (al conjunt d'Europa en aquets període la línia es manté plana). Molt probablement aquesta davallada es vegi motivada per la crisi econòmica i financera que va ocórrer al voltant d'aquets període.

Caldrà esperar veure el proper any, quan es publiquin les dades de teletreball del 2020 si efectivament, com tot apunta, hi haurà un salt pel que fa a aquesta modalitat de treball i si realment els percentatges són tan alts com sembla ser que són (*taula 2*).

3.4.El teletreball a Catalunya

Pel que fa a Catalunya, l'Institut Nacional d'Estadística, recull dades des del 2006 de tot el conjunt d'Espanya. Centrant-nos en el cas de Catalunya, es pot veure a continuació (*taula 3*) quina ha estat aquesta tendència en els darrers 13 anys:

Percentatge de persones que han treballat des de casa “ocasionalment” o “més de la meitat dels dies treballats”

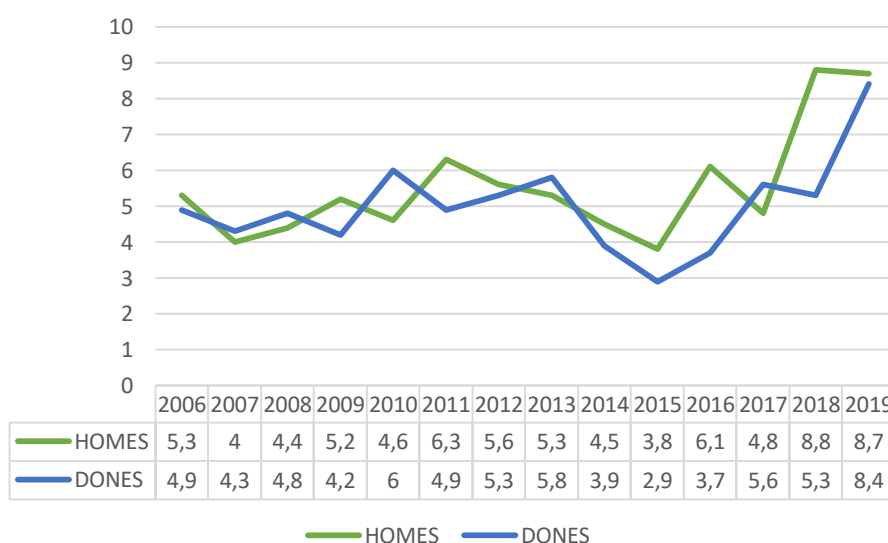

Taula 3. Evolució del percentatge de persones entre a Catalunya, que han treballat des de casa “ocasionalment” o “més de la meitat dels dies treballats” des de l’any 2006 fins al 2019, sense discriminar per sexe. Elaboració pròpia. Font: INE.

Com es pot comprovar, les dades que mostren que s’ha teletreballat ocasionalment o més de la meitat dels dies des de les seves llars, s’han incrementat des del 2006 amb un 5.2% de la població (sense discriminar per sexe) a l’any 2019 amb un 8.6%.

En la següent taula (taula 4), s’observa quina és l’evolució des del 2006, de persones que han treballat des de casa “ocasionalment” o més de la meitat dels dies treballats”, discriminades per sexes.

Percentatge de persones, amb discriminació per sexes, que han treballat des de casa “ocasionalment” o “més de la meitat dels dies treballats”

Taula 4. Evolució del percentatge de persones entre a Catalunya, amb discriminació per sexes, que han treballat des de casa “ocasionalment” o “més de la meitat dels dies treballats” des de l’any 2006 fins al 2019. Font: INE.

Analitzant aquesta taula, es pot comprovar com els homes tenen més tendència a teletreballar que les dones. Això ha estat així almenys en els anys 2006, 2009, 2011, 2012, 2014, 2015, 2016, 2018 i 2019, mentre que les dones han estat majoritàries els anys 2007, 2008, 2010, 2013 i 2017. Queda clara la influència, doncs, en la masculinització del teletreball. Una hipòtesis que es llança en aquets sentit, però, que podria explicar aquesta asimetria seria la sectorització de la tasca. Realitzen les dones més feines que impossibiliten dur-les a terme des de casa?...

Com en el cas d'Europa i de l'Estat Espanyol, caldrà esperar a veure el proper any, en la realització de les actualitzacions d'aquestes dades, quina ha estat la incidència real que tindrà la irrupció de la COVID-19 en les mesures de distanciament físic que evocuen a jornades de teletreball en lloc del treball presencial.

3.5. Coronavirus, SARS-CoV-2 i COVID-19

Molt sovint es fan servir indistintament els conceptes *coronavirus* i *COVID-19* quan no són exactament el mateix. Si, a més, li afegim el concepte SARS-CoV-2 la confusió encara pot ser més gran.

A grans trets, es podria dir que coronavirus és una família de virus que poden ser causants de diverses infeccions tant a persones com a animals. Aquestes infeccions a les persones són zoonòtiques, és a dir, que poden trametre's d'animals a persones (Ministeri de sanitat, 2020).

El que entenem per SARS-CoV-19 (*figura 2*) és el tipus específic de coronavirus i que provoca el que coneixem com a malaltia COVID-19 (Ministeri de sanitat, 2020).

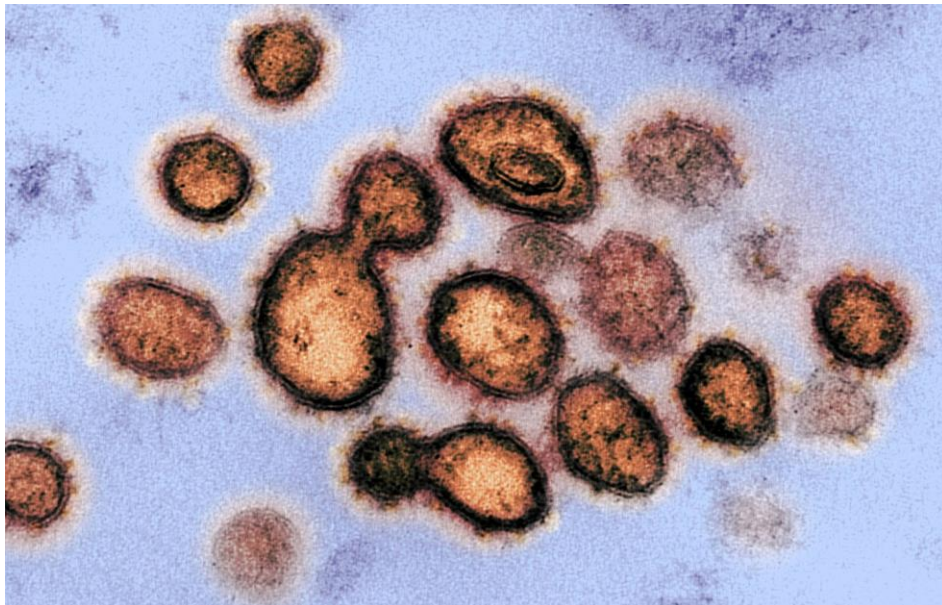
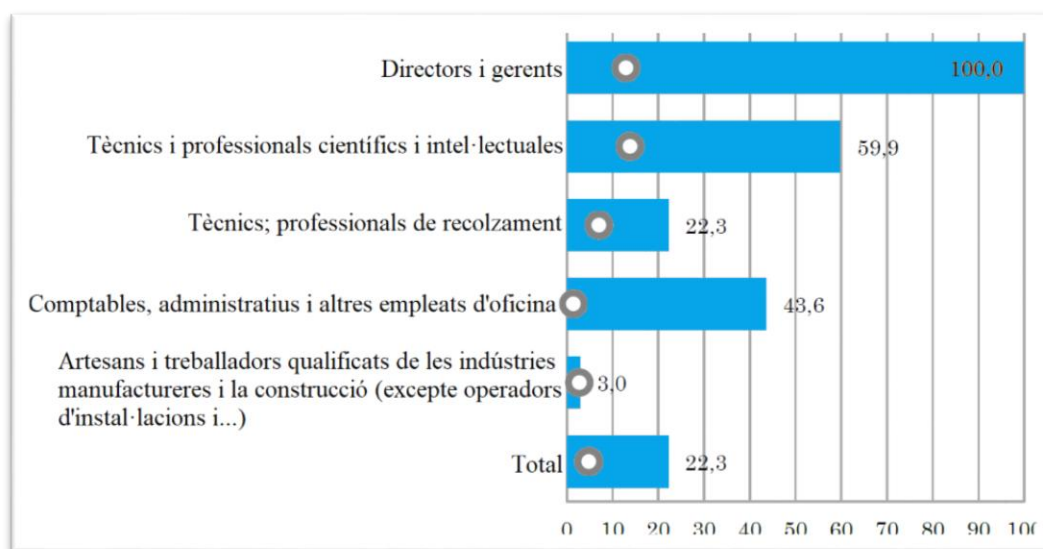

Figura 2. Imatge d'un conjunt de SARS-CoV-2, un tipus de coronavirus que provoca la malaltia COVID-19. Font: National Geographic España. Extret de: https://www.nationalgeographic.com.es/ciencia/fotografias-reales-coronavirus-bajo-microscopio_15335/2

3.6. Incidència de la COVID-19 a Espanya en el teletreball.

Com s'ha pogut veure a la gràfica anterior (*Taula 1*), a Espanya hi havia aproximadament un 5% de persones que teletreballaven abans de la irrupció de la COVID-19. Segons un estudi dut a terme per Ivie i la Universitat de València “les possibilitats per realitzar aquesta modalitat de treball s'elevan al 22.3 % i, segons algunes enquestes fins i tot aquest percentatge s'hauria superat fins a arribar a un 34% de persones teletreballant durant les setmanes de confinament per la crisi del COVID-19” (Peiró i Soler, 2020). Així doncs, es pot afirmar que abans de la irrupció de l'emergència sanitària, el teletreball era una minoria en comparació amb l'actual situació.

El mateix informe, mostra una interessant gràfica (*taula 5*), on es veu reflectida la possibilitat de teletreball i les dades reals de feina en aquesta modalitat.

Taula 5. Població ocupada que pot teletreballar i que teletreballa per grups d'ocupació. 2019. Nota: no es dona possibilitat de teletreball en els grups d'ocupació de la CNO 5, 6, 8, 9 i 0, és a dir, treballadors dels serveis de restauració, personals, protecció i venedors, treballadors qualificats en el sector agrícola, ramader, forestal i pesquer, operadors d'instal·lacions de maquinària i muntadors, ocupacions elementals i forces armades. Font: IvieLAB. Extret de: <https://www.ivie.es/wp-content/uploads/2020/05/11.Covid19IvieExpress.El-impulso-al-teletrabajo-durante-el-COVID-19-y-los-retos-que-plantea.pdf>

Com es pot observar, la realitat laboral està molt per sota del que es podria arribar a assolir pel que fa al teletreball. Evidentment, no es contempen tasques les quals seria molt difícil o gairebé impossible de realitzar a distància com ara: cossos de seguretat, restauració, personal sanitari...

3.7. Emergència sanitària, psicològica i econòmica.

Són molt els aspectes i sectors que l'arribada de la nova malaltia ha fet saltar pels aires, malgrat que la incidència no ha estat igual a tots els àmbits. A continuació s'especifica amb una mica més de detall en quina situació ens trobem, fins al moment de redacció d'aquest treball (juny, 2020), parant atenció a tres àmbits: **Sanitari, Psicològic i Econòmic**.

3.7.1. Emergència sanitària

Segons el Ministeri de Sanitat (Govern d'Espanya, 2020), amb dades actualitzades el 9 de juny de 2020, la incidència pel que fa a l'àmbit sanitari és el següent (taula 6):

CATALUNYA	
Contagis	Defuncions
59.233	5.587
ESPANYA	
Contagis	Defuncions
241.966	27.136
EUROPA	
MÓN	
Contagis: 2.262.981 – Defuncions: sense dada	Contagis: 7.023.117 – Defuncions: 403.845

Taula 6. Incidència de contagis i defuncions a Catalunya, Espanya Europa i a nivell global. Dades actualitzades a 9 de juny de 2020. Font: Ministerio de Sanidad. Gobierno de España. Consultat el 10 de juny de:

<https://www.mschs.gov.es/ca/profesionales/saludPublica/ccayes/alertasActual/nCov-China/situacionActual.htm>

Evidentment, la redacció del present treball s'ha dut a terme en un període comprès entre mitjans i acaballes del punt àlgid de la pandèmia, pel que malauradament és molt probable que les xifres que s'acaben de publicar en aquesta taula vagin incrementant-se amb el pas del temps. Val a dir, però, que el ritme tant de contagis com de defuncions es va alentint a mesura que el confinament es va allargant i les investigacions aporten més llum sobre el virus.

3.7.2. Emergència psicològica

El benestar mental i emocional és un dels altres factors que ha estat durament tocat al llarg de la irrupció de la nova malaltia i, més concretament, des de que el Govern Espanyol va decretar l'Estat d'Alarma, amb el confinament i el distanciament físic (que no social) que això ha comportat.

El fet de gestionar a nivell emocional i cognitiu una situació com aquesta, que no té cap precedent, pot provocar en algunes persones sensació d'angoixa, por, tristesa..., ja no tan sols en el període de confinament, sinó també en el procés de desescalada o desconfinament. Tant important és el fet de dur a terme els passos per guarir-se a casa com per començar a sortir i controlar la por, que si bé és important, “també ens paralitza i ens porta a cometre accions en la direcció oposada a les nostres creences, de les quals després ens en podem penedir” (Fernández, Maig del 2020).

En aquets sentit, diferents entitats i col·legis oficials de psicòlegs i psicòlogues, han estat redactant interessants documents i guies per tal d'assessorar a la població i a col·lectius concrets sobre quina és la millor manera de poder tornar a l'anomenada “nova normalitat” així com gestionar de la millor manera possible períodes de confinament. Així doncs, el Col·legi Oficial de Psicòlegs de Catalunya (COPC), ha efectuat guies per a la gestió del procés de confinament i quarantena. Algunes d'aquestes publicacions, i de les quals es recomana ferventment la seva lectura són:

- **Guia per la gestió de les relacions i la convivència durant el confinament per l'epidèmia de COVID-19.** Secció d'Alternatives per a la Resolució de Conflictes (ARC) i Junta de Govern del Col·legi Oficial de Psicologia de Catalunya (COPC).

- **Recomanacions de gestió psicològica durant quarantena per malalties infeccioses.** Col·legi Oficial de Psicologia de Catalunya (COPC).

En aquesta mateixa línia, el Col·legi oficial de Psicologia de Madrid ha elaborat diferents guies per població, col·lectius, accions concretes, estats emocionals, etc. Un exemple el trobem en la següent guia:

- **Orientaciones para la gestión psicológica de la cuarentena por el coronavirus.** Colegio Oficial de la Psicología de Madrid.

3.7.3. Emergència econòmica

Una de les paraules que més s'ha sentit als mitjans de comunicació aquests dies de confinament, ha estat la d'ERTO (ERTE en castellà). ERTO és l'acrònim d'"Expedient de Regulació Temporal d'Ocupació", i és un mecanisme legal que "permet que l'empresa suspengui, durant un temps limitat, els contractes de tots els empleats o d'una part, per causes econòmiques, tècniques, organitzatives o de producció o derivades de força major" segons l'article 14 de l'Estatut dels Treballadors (CCMA, 2020).

No hem de confondre un ERTO amb un ERO. La "T" que li falta l'acrònim ERO és, precisament, la temporalitat. En el cas de l'ERTO el contracte se suspèn temporalment mentre que en l'altre cas, queda extingit (RTVE, 2020).

L'aturada econòmica i laboral ha fet créixer els índex d'atur a nivell global i moltes empreses s'han vist obligades a acollir-se a mecanismes com els comentats anteriorment. En aquesta línia, la OCDE reconeix que "Espanya serà l'economia més castigada per la crisi del coronavirus entre els països del G20 en el cas de que es produeixi un rebrot [...] la taxa d'atur se situaria fins al 20.1% aquest any amb un ascens el 2021 de fins al 21.9%" (RTVE, 2020).

Atenent, però, a dades actuals i deixant de banda aquestes hipotètiques previsions, durant el primer trimestre de l'any 2020, hi ha hagut un total de 3.312.900,02 aturats, això és un increment del 3.79% comparat amb el trimestre anterior. D'aquesta manera, la taxa d'atur en aquets període se situa al 14.41%, segons l'Enquesta de Població Activa, elaborada per l'INE (Epdata, 2020).

Aquests tres àmbits comentats: sanitari, psicològic i econòmic, han estat probablement, de lluny, els tres sectors més castigats per la COVID-19 i per les dures mesures decretades pel Gobierno de España per a contenir els seus devastadors efectes.

No es poden oblidar, però, altres sectors que també han vist minvades les seves capacitats: educació, cultura, lleure, esport... de retruc, i degut a l'aturada i al confinament obligat per part de les autoritats, i pel fet d'haver aturat l'activitat del país, pocs són els àmbits que no s'han vist afectat en major o menor mesura durant aquesta primera meitat d'any 2020.

4.Objectius

Fins ara s'ha plantejat una aproximació teòrica sobre què es el teletreball, tant a nivell espanyol, europeu com català. També s'ha mostrat una evolució dels darrers 8 anys pel que fa al teletreball i s'han referenciat dades respecte a la incidència que ha tingut la COVID-19 pel que fa al panorama laboral. Per altra banda, s'ha intentat diferenciar entre els conceptes coronavirus, SARS-CoV-2 i COVID-19, que solen causar confusió i mal ús. Per tot això, els objectius d'aquest projecte es poden dividir en generals i específics.

▪ Objectius generals.

1. **Establir un marc conceptual sobre el teletreball** que permeti conèixer-lo i contextualitzar-lo tant abans com després de la irrupció de la COVID-19. S'ha cregut en la necessitat d'aclarir conceptes, a vegades confusos, i posar llum a quina és l'estat actual del teletreball i quin era abans. Això ens servirà per tenir un panorama més clar tant del teletreball com de la malaltia i de la crisi emergent.
2. **Conèixer quina és la legislació vigent respecte al teletreball.** En aquets sentit, s'ha cregut de cabdal importància, seguint la línia del comentat en el punt anterior, conèixer quina és la legislació o quines entitats intervenen en la regulació del teletreball.

▪ Objectius específics

1. **Establir si hi ha alguna diferència pel que fa al teletreball abans i després de la irrupció de la COVID-19.** Aquest és un dels objectius troncats d'aquest treball. Malgrat ser aviat per confirmar-ho, sembla ser que el repunt de teletreball serà notori.
2. **Conèixer, mitjançant una mostra, quin és l'estat actual de les persones respecte al teletreball** i si se senten preparades per a dur-lo a terme. Aquesta mostra (que s'especificarà en les següents pàgines) ens ha de permetre crear un perfil de persones que teletreballen o han teletreballat durant la pandèmia. A més, ens ha de permetre acomplir amb el següent objectiu:
3. **Conèixer i recollir per al seu posterior anàlisi, quines són les impressions de les persones respecte al teletreball,** mitjançant la mateixa mostra enquestada. En aquest sentit es vol dibuixar un mapa on es vegin reflectides quines són les preocupacions o sensacions de les persones que s'han vist obligades a teletreballar des de casa i quina opinió tenen al respecte pel que fa al futur del teletreball.

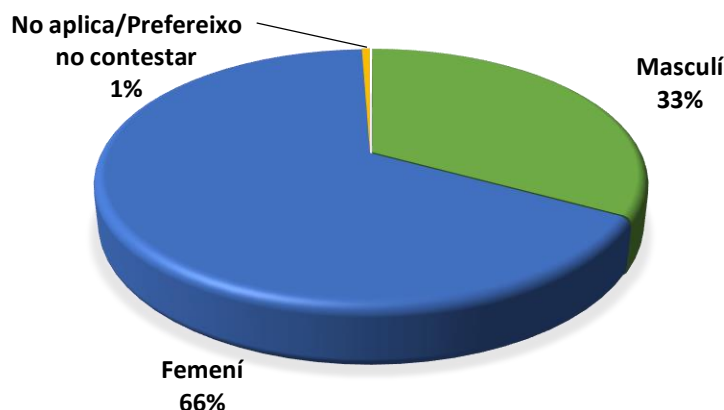
Un cop avaluats els resultats de l'enquesta, serà interessant analitzar i creuar les dades per crear un perfil. Per exemple, opinen el mateix les persones que ja han teletreballat abans, que les que han començat a fer-ho a partir de la pandèmia? Influeix en l'opinió sobre el teletreball la tinença de fills/es...? I l'habitatge? Influeix també el lloc de residència?

5.Mètode

A continuació, es detallaran totes les especificacions pel que fa al mètode fet servir tant per a la consulta de la població com per al seu posterior anàlisi.

5.1.Definició dels participants

En aquesta enquesta han participat un total de 173 persones d'una edat compresa entre 22 i 74 anys. El sexe es divideix en el següent percentatge:

Per a aquesta enquesta només s'ha tingut en compte aquella població la qual ha treballat des de casa, totalment o parcialment, des de que es va decretar l'estat d'alarma i, per tant, des de que es va demanar el confinament de la població. Aquests són els perfils laborals que es poden donar:

1. Que treballi des de casa abans del confinament (i per tant segueixi durant l'estat d'alarma), de manera:
 - a. Íntegrament
 - b. Puntualment
2. Que treballi des de casa arrel del confinament (durant tot l'estat d'alarma o, almenys, una temporada dintre de l'estat d'alarma), de manera:
 - a. Íntegrament
 - b. Puntualment

5.2.Tècnica i instruments de recollida de dades

La tècnica de consulta utilitzada per a poder captar la informació ha estat una enquesta de 22 preguntes (20 tancades i 2 d'obertes) individual, semiestructurada, breu i online contestable en menys de 5 minuts a través d'una plataforma destinada per a tal efecte: *Survio*. Les opcions de resposta han estat: resposta múltiple, múltiple amb escala Likert, resposta de valoració (puntuable) i resposta oberta.

La difusió també ha estat online a través de diferents xarxes socials o aplicacions de missatgeria instantània intentant, en tot moment, arribar a la població desitjada cercant el perfil més idoni. La URL de l'enquesta és aquesta (actualment enllaç inactiu):

<https://www.survio.com/survey/d/A9F2J8A7T1F9H3I7D>

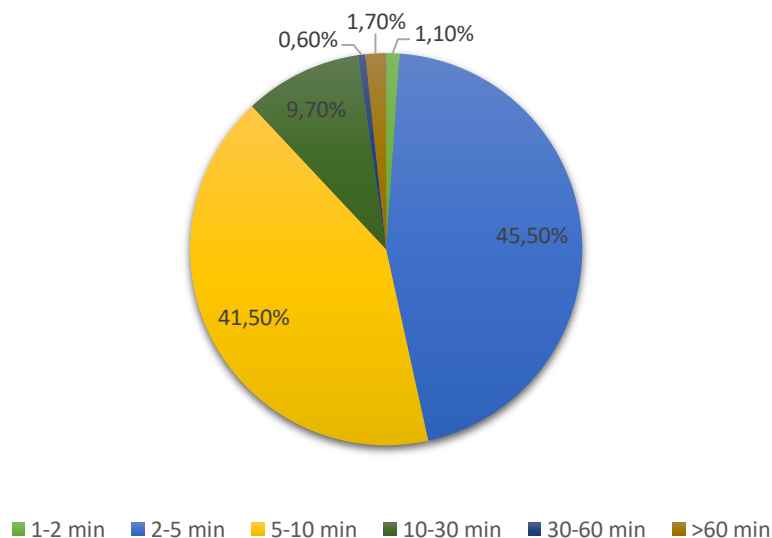
Les preguntes que s'han dut a terme són les següents:

Preguntes demogràfiques amb resposta múltiple	
1. Edat	2. Sexe
3. Indiqueu la vostra situació a casa. 4. Quants habitants hi ha al municipi on viviu? 5. En quin tipus de residència viviu? 6. Quantes persones conviviau al vostre domicili? 7. Teniu fills/es? 8. De quina edat són els vostres fills? 9. Abans del confinament, havíeu treballat anteriorment des de casa?	
Preguntes d'opinió i d'indagació amb resposta múltiple	
10. Creieu que esteu preparat/da per treballar des de casa? (bona connexió a internet, bon equip informàtic, telèfon, bon entorn...) 11. El 14 de març de 2020 va ser decretat l'estat d'alarma a Espanya i, en conseqüència, es va restringir la mobilitat personal per a certs casos. Vau tenir temps de preparar-vos per treballar des de casa? 12. En conjunt, teniu la sensació d'estar treballant més hores des de casa que estant al vostre lloc de treball? 13. Utilitzeu el mateix horari laboral treballant des de casa que feieu servir anteriorment al vostre lloc de treball? 14. En el supòsit que haguéssiu tingut temps de preparar-vos, creieu que hauríeu pogut treballar des de casa més eficientment? 15. Ara que treballar des de casa s'ha convertit en una autèntica realitat, en la vostra opinió, considereu que abans de la irrupció de la COVID-19, el teletreball estava <i>infra</i> o mal valorat? 18. Independentment de si creieu que es facilitarà, o no, poder treballar des de casa per part del govern, empresa... en la vostra opinió, creieu que s'hauria de facilitar? 19. Ara que heu treballat des de casa, i quan passi l'estat d'alarma i es pugui tornar als llocs de treball amb absoluta seguretat, preferiríeu seguir treballant des de casa?	
Preguntes d'opinió i d'indagació amb resposta múltiple d'escala Likert	
16. Esteu d'acord amb la següent afirmació?: Quan passi l'estat d'alarma, quedarà demostrat que treballar des de casa és una opció viable. 17. Esteu d'acord amb la següent afirmació?: encara que passi l'estat d'alarma i es pugui tornar al lloc de treball habitual, es facilitarà poder treballar des de casa per conciliació laboral.	
Preguntes amb escala de valoració (puntuable)	
20. Del 0 al 10, on 0 equival a poc i 10 a molt, indiqueu quant creieu que canviarà el panorama del teletreball, comparant-lo amb el període anterior a la irrupció de la COVID-19	
Preguntes de resposta oberta	
21. Podríeu especificar la pregunta anterior? En quin sentit? (aquesta resposta no és obligatòria). 22. Per últim, desitgeu expressar alguna cosa relacionada amb la temàtica de l'enquesta (el teletreball abans i després de la COVID-19)? (aquesta resposta no és obligatòria).	

Per a poder arribar tot l'estat espanyol, l'idioma original de l'enquesta ha estat el castellà. Per a elaborar aquets treball i el seu posterior anàlisi, s'ha traduït tant les preguntes com les respostes al català ja que és l'idioma amb que s'ha pensat aquets projecte.

L'enquesta ha estat activa durant 5 dies. La primera resposta es va registrar el 15 d'abril de 2020 i la darrera el 19 d'abril de 2020.

Pel que fa l'abast de la població, aquesta enquesta ha estat visualitzada per 393 persones, de les quals 173 l'han completat. El temps mitjà de finalització ha estat el següent:

5.3.Procediment de recollida de dades

Gràcies a la plataforma *Survio*, on s'ha allotjat aquesta enquesta, la recollida de dades s'ha efectuat de manera automàtica i senzilla, descarregant directament un arxiu en format base de dades on han quedat recollides totes les respostes per al seu posterior anàlisi i tractament.

Per a que l'enquesta sigui el més accessible a la població, s'ha intentat que en tot moment contempli totes les possibles respostes afegint, en totes les preguntes que així ho permetin, l'opció:

- No aplica / prefereixo no contestar.

Per a poder treballar les dades amb posterioritat, s'ha fet servir diferent programari especialitzat en aquest àmbit: com para paquet Office i Power BI.

5.4.Procediment d'anàlisi

Per a poder realitzar l'anàlisi de les dades, s'ha creuat les respostes per a poder obtenir comparatives per edat, sexe, lloc de residència, tipus d'habitatge i poder establir diferents perfils que ens ajudaran a dibuixar i canalitzar les opinions dels subjectes participants, donat que un dels principals objectius transversals d'aquest treball és recollir una visió idiogràfica de la població enquestada, tenint en compte la subjectivitat de la població.

PREGUNTES 21 i 22

Per aquestes dues preguntes, al ser de resposta oberta i recollir opinió personal dels participants, s'ha considerat que una bona manera de reflectir aquestes opinions és a través d'un núvol de paraules. Així doncs, s'ha tingut en compte les 50 paraules més utilitzades en les respostes. Això ens permetrà fer una ullada general a quines són les idees o directrius més imperants en cada resposta.

Per a que l'anàlisi d'aquestes dues preguntes sigui el més efectiu possible, s'han unificat les respostes per a que es pugui copsar, amb més fidelitat, les opinions de les persones tot seguint aquests criteris:

1. S'ha traduït les respostes al català.
2. S'ha substituït les formes verbals conjugades pel seu infinitiu.
3. Donat que la majoria de noms i adjectius estaven escrits en masculí i singular, s'han masculinitzat i passat al singular tot els femenins plurals, excepte el mot "empreses" que s'ha mantingut original donat que majoritàriament ha estat en femení i plural.
4. S'ha eliminat conjuncions, nexes... que no aporten contingut, com per exemple: "de" "que" "i"...
5. S'ha eliminat la paraula "teletreball" ja que és el nucli central d'aquestes preguntes i se sobreentén que la resposta va donada cap a aquest "subjecte", permetent fer visible altres paraules més concloents.

5.5. Implicacions ètiques i/o socials

Pel que fa a les implicacions ètiques i/o morals, val la pena comentar que en cap moment s'ha demanat dades personals més enllà que les mínimes per poder fer una aproximació demogràfica de la població. Això és: edat, identitat del sexe, lloc de residència, tipus de residència, quantitat de fills, persones que conviuen al domicili...

A l'inici de l'enquesta, s'ha afegit un missatge explicatiu, amb un correu de contacte corporatiu de la Universitat per si calien respondre dubtes. El missatge ha estat el següent:

El teletrabajo después de la COVID-19.
¿Un nuevo paradigma laboral?

¡Atención! Por la naturaleza de este estudio, esta encuesta solamente deben contestarla aquellas personas que estén o hayan trabajado desde su residencia o teletrabajando durante el período de confinamiento. También están invitadas a participar aquellas otras que ya trabajaban antes de la irrupción del virus y que han seguido haciéndolo durante este periodo.

Para poder llevar a cabo este estudio perteneciente al trabajo final de Posgrado, rogaría si pudieras dedicar unos minutos (menos de 5) en responder a este sencillo cuestionario (22 preguntas) que relaciona el teletrabajo con el reciente surgimiento de la enfermedad COVID-19. Se trata de averiguar si estamos preparados para trabajar a distancia y recoger las impresiones socio-laborales que esta nueva situación ha hecho afluir en la sociedad.

Por favor, responde la opción que más se acerque a tu situación.

Muchas gracias por tu colaboración.

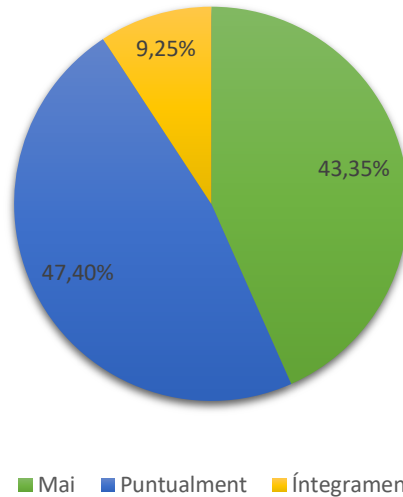
ALUMNO: Joan Ramon i Prats (jramonpr@uoc.edu)

[INICIAR ENCUESTA AHORA](#)

6.Resultats

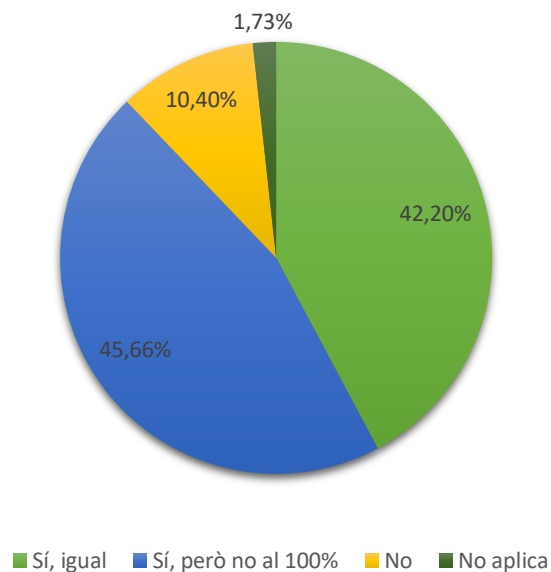
A continuació, en el següent gràfic es mostra la quantitat de persones que han treballat des de casa prèviament al confinament. Tan sols el 9.25% dels enquestats afirmen haver treballat des de casa íntegrament, mentre que el 43.3%, diuen haver-ho fet puntualment:

Abans del confinament, havies treballat anteriorment des de casa?

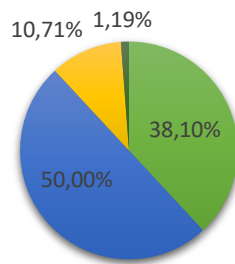
A continuació es mostra una gràfica total a la pregunta: Creus que estàs preparat per treballar des de casa?, seguit de diferents perfils: tinença de fills, tipus d'habitatge i lloc de residència:

Creus que estàs preparat per treballar des de casa? TOTAL

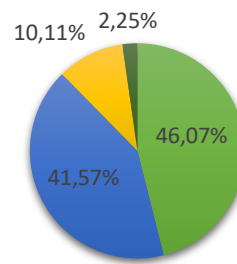
- Segons la situació familiar:

Sense fills

■ Sí, igual ■ Sí, però no al 100% ■ No ■ No aplica

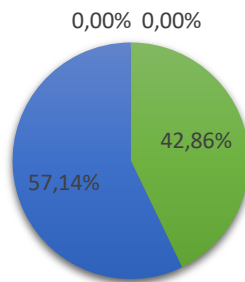
Amb fills

■ Sí, igual ■ Sí, però no al 100% ■ No ■ No aplica

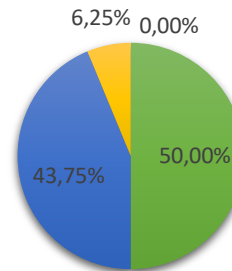
- Segons el tipus d'habitatge:

Casa aïllada

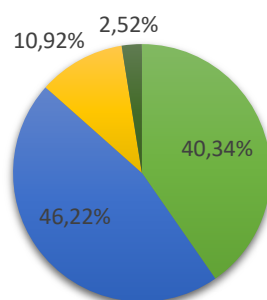
■ Sí, igual ■ Sí, però no al 100% ■ No ■ No aplica

Casa aparellada

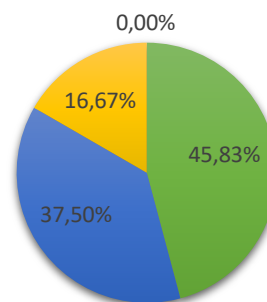
■ Sí, igual ■ Sí, però no al 100% ■ No ■ No aplica

Pis amb sortida a l'exterior

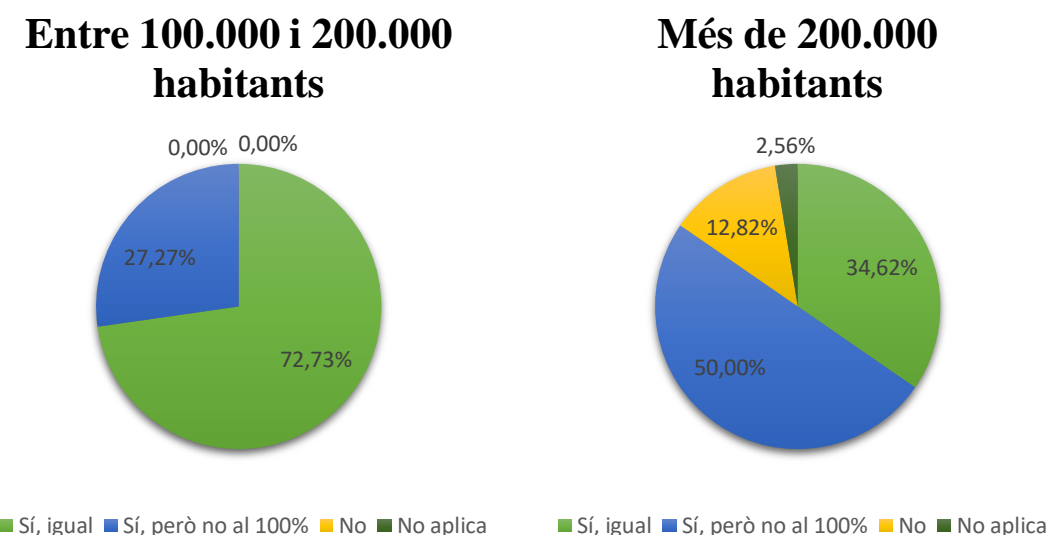
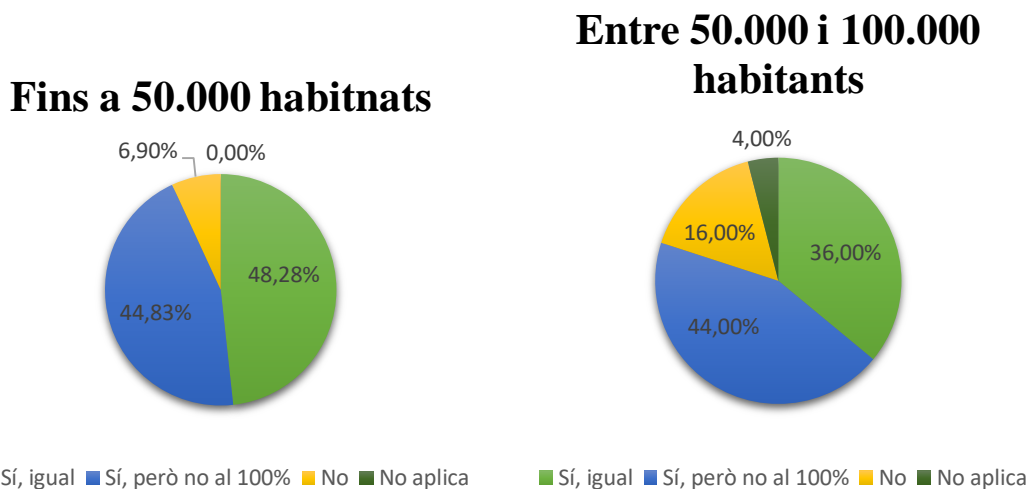
■ Sí, igual ■ Sí, però no al 100% ■ No ■ No aplica

Pis sense sortida a l'exterior

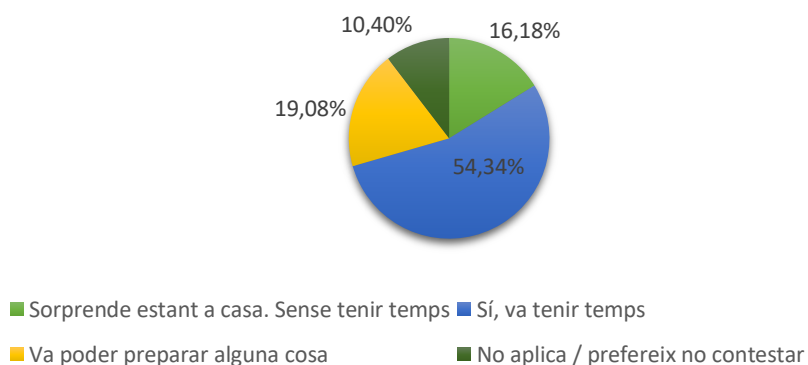

■ Sí, igual ■ Sí, però no al 100% ■ No ■ No aplica

- Segons el nombre de persones que viuen al municipi:

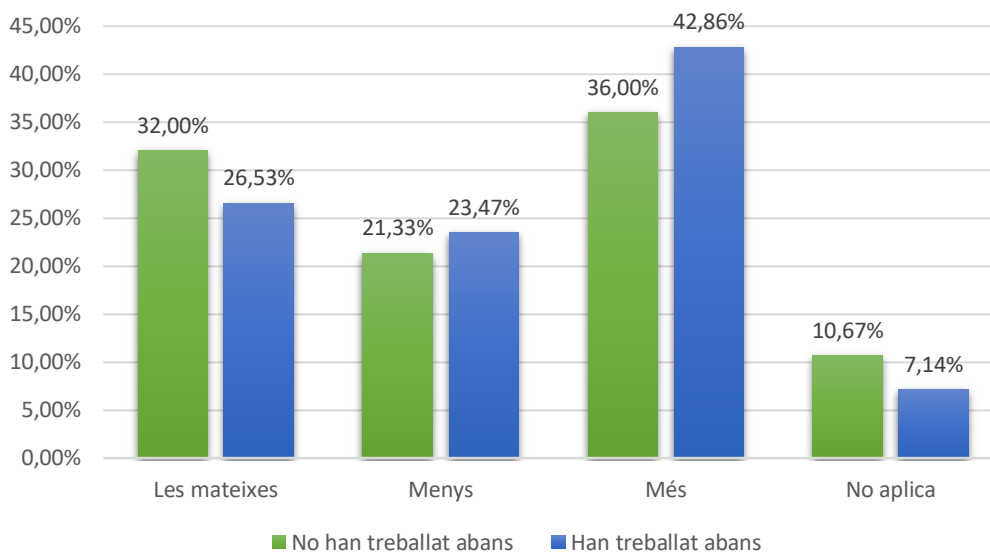

Seguint amb l'ordre de l'enquesta, la següent pregunta fa referència a la irrupció de l'estat d'alarma i si aquest va facilitar prou temps o no per a poder-se preparar per teletreballar. Amb aquesta pregunta, es pretén valorar fins a quin punt, tant les empreses com treballadors, són capaços de deixar al moment la tasca realitzada, i poder-se traslladar a casa de manera immediata.

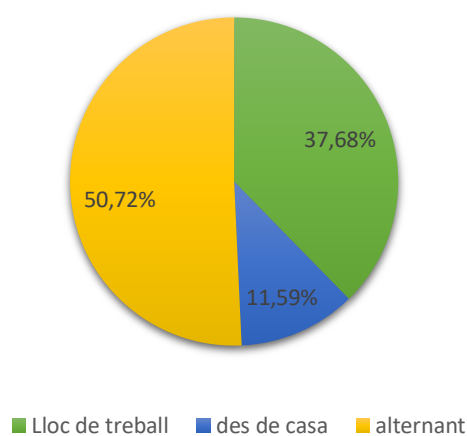
Pel que fa a les hores de treball realitzades, la següent pregunta refereix a la **creença** de la quantitat d'hores treballades, entenent-les com a jornada laboral, que es realitzen des de casa en comparació amb les hores que es fan des de el lloc de treball *in situ*. Per a aquest gràfic, s'han creat dos perfils, les persones que ja treballaven des de casa abans del confinament¹, i les persones que han començat a treballar des de casa arrel del confinament:

Creus que treballes més hores des de casa, que des del lloc de treball?

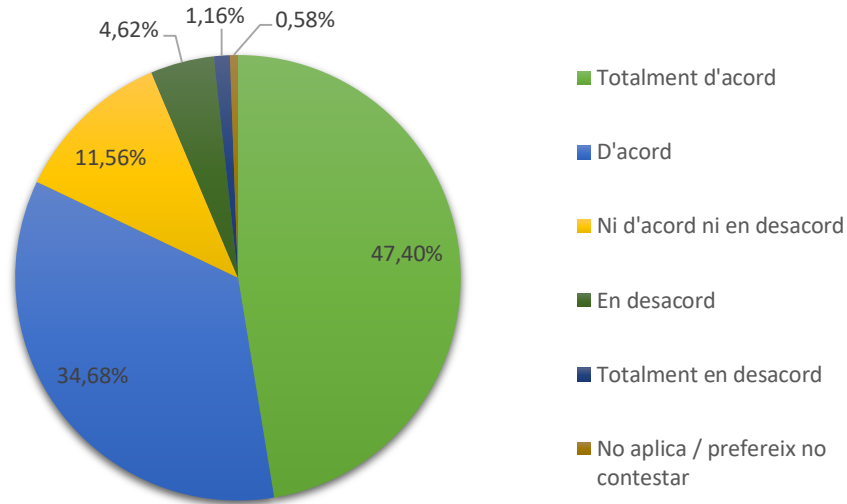
En relació als resultats anteriors, sobre el **total de persones que creuen que treballen més hores**, s'ha analitzat els resultats preguntant si voldrien o no seguir treballant des de casa quan passi el confinament i l'estat d'alarma i es pugui tornar a treballar des del lloc de treball:

Des d'on prefereixes treballar?

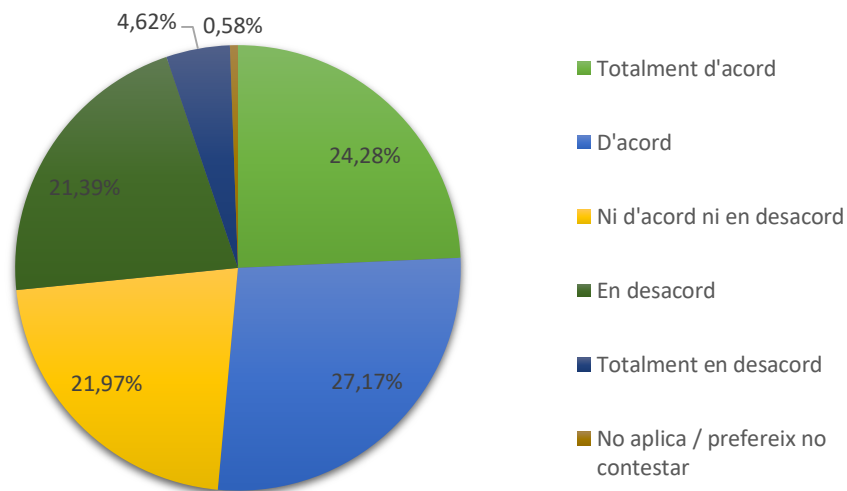

¹ En aquest cas, s'ha tingut en compte les persones que han teletreballat abans del confinament: les que ho han fet íntegrament i les que ho han fet de manera puntual.

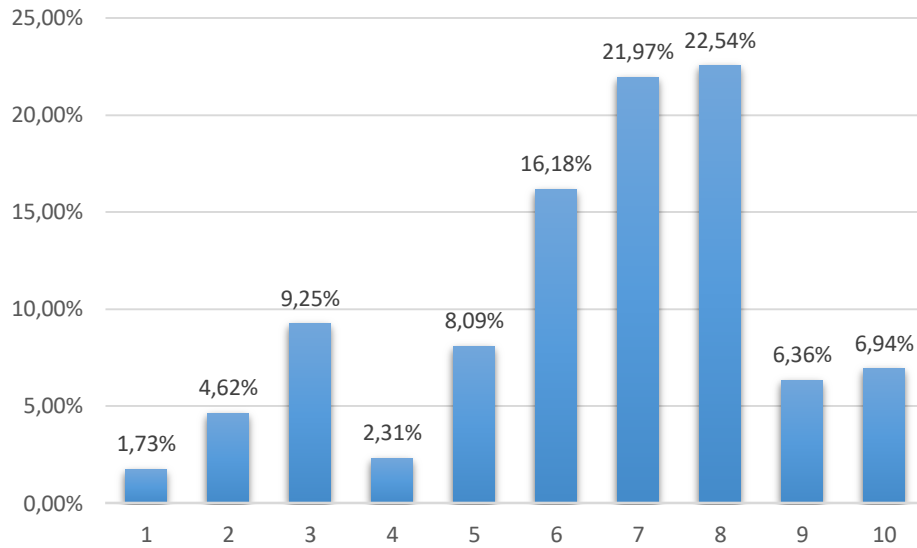
A continuació a l'enquesta es preguntava **grau d'acord respecte si quedarà demostrat que treballar des de casa és una opció viable, o no**. Els resultats del total de la població han estat els següents:

I pel que fa a la **voluntat de facilitar el teletreball** quan passi l'estat d'alarma, és a dir, el grau d'acord amb la creença que es facilitarà poder treballar des de casa quan passi l'estat d'alarma, les respostes han estat les següents:

Per últim, s'ha demanat valorar, en una escala del 1 al 10 on 0 era poc i 10 molt, si es creu que canviarà el panorama del teletreball arrel de la irrupció de la COVID-19:

En relació amb la qüestió anterior, s'ha demanat si es podria o volia especificar o matisar la resposta, de manera oberta mitjançant un breu text. A continuació es recull, en forma de núvol de paraules², quina és la idea copsada principal:

Finalment, per concloure l'enquesta, s'ha demanat als participants que expressin, voluntàriament, tot allò que volguessin en referència a la temàtica de l'enquesta: teletreball i COVID-19. Com en la pregunta anterior, s'ha decidit analitzar-la utilitzant un núvol de paraules².

² Per a tenir en compte els núvols de paraules, s'ha fet servir uns criteris per unificar els resultats. Aquestes criteris estan especificats en el subapartat: *Procediment de recollida de dades*, dintre de l'aparat: *Mètode*.

7. Discussió

En aquest punt del present treballat, i un cop haver exposat els resultats obtinguts i d'haver creuat aquelles respostes que més interessants han semblat, és moment de valorar els resultats. Així doncs:

Poc més de la meitat dels enquestats treballa o ha treballat des de casa, però només una minoria ho ha fet íntegrament.

Poc més de la meitat de la població enquestada, el 56.65% de les persones que han participat, afirmen que han treballat des de casa sempre o de manera puntual. Ara bé, del total dels enquestats, tan sols el 9.25% afirma haver treballat íntegrament des de casa seva.

Aquesta dada, és lleugerament superior a les recollides per organismes oficials, com per exemple l'Institut Nacional d'Estadística (INE), que recull que els homes ho han fet en un 8.7% i les dones en un 8.4%. Si bé la diferència es veu incrementada entre un 0.55 i un 0.85, és a dir, no arriba ni a un punt, és sensiblement superior a la mitja respecte a l'any passat. És probable que el fet que la mostra població d'aquest treball sigui més petita, motivi aquesta lleugera diferència.

Poc més del 80% de la població enquestada creu que està preparada per treballar des de casa, però existeixen variacions en funció de la tinença de fills, el tipus d'habitatge i el nombre d'habitants de la localitat de residència.

Els resultats de l'enquesta han revelat que el 87.68% de la població enquestada creu que està preparada per treballar des de casa. Ara bé, el 42.2% creu que treballa igual que a la feina en contra del 45.66% que creu que poden treballar des de casa però no al 100%. Tan sols un 10.4% afirma que no està preparada per fer teletreball i un 1.73% no aplica o prefereix no contestar.

- Els fills

Sembla ser que la tinença de fills o no, no és determinant a l'hora de valorar si s'està o no preparat per treballar des de casa. Els que pensen que, en certa manera o de manera plena, sí que estan preparats per treballar i tenen fills és el 88.1% i els que no tenen fills és el 87.64%, en front del 10 i escaig per cent, que pensen que no estan preparats. Per tant, es pot assegurar que el fet de tenir fills o no tenir-los no canvia la percepció d'estar preparat, o no, per treballar des de casa.

- El tipus d'habitatge

En canvi, si ens fixem en el tipus d'habitatge, tal i es pot veure en els resultats, a mesura que aquest es mostra més tancat i amb menys accés a l'exterior, incrementa el nombre de persones que pensen que no estan preparades per treballar des de casa. Així doncs, el 100% de les persones que viuen en una casa aïllada, consideren que estan plenament o parcialment preparades per treballar des de casa. En canvi, si la casa és aparellada, un 6.25% consideren que no ho estan.

Tenint en compte els pisos, si aquest té sortida a l'exterior, hi ha un 10.92% de persones que consideren que no estan preparades. Aquesta xifra s'eleva al 16.67% si aquets pis no té sortida a l'exterior.

- Nombre d'habitants de la localitat de residència

Per últim, pel que fa a la percepció d'estar preparat o no per treballar des de casa, segons el nombre d'habitants del lloc de residència varia en un sentit o un altre. Els habitants de poblacions de fins a 50.000 persones consideren en un 93.11% que estan totalment o parcialment preparades per treballar des de casa, mentre que un 6.9% creuen que no.

Pel que fa a les poblacions d'entre 50.000 i 100.000 habitants, els que consideren que estan preparats totalment o parcialment per treballar des de casa baixa fins al 80%, mentre que s'incrementa els que no ho consideren fins al 16%. Un 4% de la mostra no ha contestat.

En canvi, en poblacions d'entre 100.000 i 200.000 habitants, el 100% de la població considera que està preparada. D'aquest percentatge, el 27.27% es considera parcialment preparada mentre que el 72.73% creu que ho està totalment.

Per últim, les persones que viuen en poblacions de més de 200.000 habitants, en un 84.62% consideren que estan totalment o parcialment preparades enfront del 12.82% que afirmen no estar preparades. Un 2.56% ha preferit no contestar.

Més de la meitat dels enquestats asseguren que van poder-se preparar per treballar des de casa.

Poc més de la meitat de la població participant en aquesta enquesta, el 54,33% afirma que va tenir temps per a poder-se preparar per treballar des de casa. Cal tenir en compte, també que un 19,08% va poder-se preparar alguna cosa. Sumant els dos resultats, obtenim que el 73.4% que d'alguna manera, bé sigui parcialment, bé sigui totalment, es va poder preparar a temps per teletreballar.

En canvi, un 16,18% afirma que l'estat d'alarma els va sorprendre estan a casa i no van tenir temps de preparar-se. Cal recordar que l'estat d'alarma es va anunciar i aprovar en cap de setmana.

Finalment, un 10,40% de les persones enquestades prefereixen no contestar.

La majoria de la població creu que treballa més hores des de casa que en el lloc de treball, i prefereixen treballar alternant el teletreball amb el lloc de feina *in situ*.

La majoria de les persones que han participat en aquest estudi que ja teletreballaven abans del confinament, amb un 42,86% com les que han començat a fer-ho recentment, amb un 36%, consideren que treballen més hores des de casa que des dels llocs de treball físic. En canvi un 26,53% i un 32%, respectivament, consideren que treballen les mateixes hores a casa que a la feina

Gairebé una quarta part (el 23,47% que ja treballaven abans, i el 21,33% que han començat a teletreballar arrel del confinament), afirmen que treballen menys hores des de casa. Tan sols un 7,14% i un 10,67% prefereixen no contestar.

Ara bé, del total de la població que afirma que treballa més hores, la meitat, el 50,72%, preferiria teletreballar alternant-se amb el lloc de treball. Un 37,68% preferiria fer-ho en el lloc de feina físic i tan sols un 11,59%, malgrat afirmar treballar més hores, preferiria seguir treballant des de casa.

Més de les tres quartes part de la població enquestada creu, almenys d'alguna manera, que quedarà demostrat que treballar des de casa és una opció viable, però només la meitat creu que hi haurà voluntat per facilitar el teletreball.

Les persones que estan d'acord o totalment d'acord en que quedarà demostrat que treballar des de casa és una opció viable, s'eleva al 82,08%. Aquest percentatge es desploma al 51,45% pel que fa la creença de que realment hi haurà voluntat de facilitar el teletreball.

Menys optimista és el 5,78% que creu que no quedarà demostrada la viabilitat enfront del 11,56% que no està ni d'acord ni en desacord amb aquesta creença.

En canvi, les persones que estan en desacord i totalment en desacord creure que es facilitarà el teletreball s'eleva fins al 26,01%, mentre que un 21,97% no està ni d'acord ni en desacord.

Gairebé tres quartes parts dels enquestats situa en la part alta d'un rànkning del 1 al 10, l'opinió que el panorama del teletreball canviarà d'alguna manera.

En una escala del 1 al 10 on 1 significa "poc" i 10 significa "molt", la majoria de les persones participants en l'enquesta situen entre un 7 i un 8 (amb un 21,97% i 22,54%, respectivament) l'opinió que la irrupció de la COVID-19 farà canviar el panorama del teletreball, mentre que tan sols un 26% se situen en la part baixa del rànkning (del 1 al 5).

A la pregunta: Voleu matisar la vostra resposta?, en forma de núvol de paraules, els mots més significatius han estat: "Empreses", "no", "creure", "treballador", "tenir" "fer" canviar" "poder".

Recull de la opinió general de la gent enquestada.

Mitjançant el núvol de paraules, si s'hagués de construir una frase amb els 10 mots més destacats, seria alguna cosa semblant a això:

"Ser no molt fer treball molt empreses deure més teletreballar"

Si bé la frase per si sola és intel·ligible, ses desprèn un cert sentit. A més, es perceben connotacions negatives, com per exemple: el mot "no" té una mida força més gran comparat amb el "sí". Si ho associem a "creure" es pot crear la forma "no-creure".

8. Conclusions

Al llarg de l'elaboració d'aquest treball, s'ha pogut constatar, mitjançant diferents fonts, que una de les principals causes de la irrupció de la COVID-19, ha estat el foment del teletreball al nostre país. En aquesta línia, tal i com s'ha anat recollint per dades estadístiques, hi ha hagut un increment de la modalitat de treball a distància els darrers anys, tant a nivell espanyol com català. Aquest augment, molt probablement es veurà reflectit amb un creixement molt notable al llarg d'aquets any 2020, degut a que moltes persones han estat forçades a treballar des de casa com a conseqüència del confinament. Per saber, però, exactament, quina és l'increment final, caldrà esperar a que es registrin les dades anuals d'enguany, és a dir, fins el 2021 no se sabrà amb exactitud quin ha estat el resultat, amb dades definitives, sobre aquets tipus de treball.

Pel que fa a la legislació del teletreball, actualment (juny del 2020) no es pot dir que existeixi cap llei o normativa específicament i exclusivament destinada a regular aquesta modalitat. En canvi trobem deferents articles o apartats dintre de lleis generals o específiques del treball. De fet, en el moment de l'elaboració d'aquest treball, a principis de juny de 2020, el govern espanyol va anunciar que "regularia el treball des de casa per llei". En aquest sentit, algunes mesures que preveu, entre d'altres, aquesta llei quan es redacti i s'aprovi, és que l'empresa assumeixi "les despeses de treballar des de casa", així com de regular "els temps màxims de treball i els mínims de descans" (diari Ara, 2020).

Valorant l'enquesta realitzada, i en relació als resultats analitzats, cal dir que el nombre de participants d'aquest estudi (173 persones), no representa, ni de bon tros, la totalitat del país. Malgrat tot, sí que es poden treure algunes idees o conclusions que tot seguint es passen a comentar.

S'ha vist, d'acord amb els resultats obtinguts, que realment l'àmplia majoria dels enquestats estan preparats per treballar des de casa tant bé com a al feina o, si més no, poden treballar-hi de manera efectiva encara que no sigui de forma plena. Reforçant aquesta dada, més de la meitat dels enquestats afirma que va tenir de preparar-se. En aquets sentit, cal recordar que l'estat d'alarma va entrar en vigor el diumenge 15 de març, moment en el que es publicava al BOE i que algunes d'aquestes persones no estaven en el lloc de treball.

Seguint aquesta línia, no es pot concloure que la tinença de fills/es sigui un element a tenir en compte per a considerar-se preparat o no per treballar des de casa. Els resultats obtingut no han mostrat dades suficientment concloents, comparant totes dues opcions (tenir fills o no tenir fills) com per dir que un perfil o un altre està més preparat a teletreballar o no. En tots dos casos, els percentatges han estat similars.

En canvi, sí que són concloents els resultats obtinguts pel que fa al tipus d'habitatge de les persones enquestades. S'ha pogut observar que a mesura que hi ha menys accés a l'exterior (balcó, terrassa, pati, etc.), el percentatge que assegura no estar preparat augmenta de manera significativa, passant d'un 0% les persones que viuen en cases aïllades, fins a un 16,67% les que resideixen en un pis sense sortida a l'exterior.

Pel que fa al nombre d'habitants de les localitats de les persones enquestades, els resultats obtinguts es mostren dispars, podent arribar a considerar-se no concloents. És probable

que la mostra sigui massa petita com per a ser dividida en seccions d'habitants. Per aquest cas, no es considera oportú tenir en compte aquests resultats.

Una dada que crida l'atenció, és que un 11,59% de la població enquestada, prefereix treballar des de casa tot i afirmar que treballa més hores teletreballant que des del lloc físic. De fet, es pot concloure que treballar des de casa implica més hores de feina per als enquestats que no pas fer-ho al lloc de treball físic habitual. Tot i que la meitat dels preguntats al respecte afirmen preferir poder alternar el lloc de treball físic i el teletreball.

També es pot concloure que la gran majoria dels enquestats creuen que la COVID-19 farà canviar d'alguna manera el panorama laboral. La gran majoria dels enquestats afirmen que, certament, quan passi el període convuls de la pandèmia, quedarà demostrat que treballar des de casa és una opció viable. Tot i així aquest optimisme minva considerablement al afirmar que, a l'hora de la veritat, no es facilitarà poder teletreballar quan l'estat d'alarma i el confiament acabi.

Per acabar, s'ha pogut comprovar, o almenys fer una petita idea, que en general les opinions i comentaris de les persones enquestades no acaben de denotar esperança o de tenir connotacions positives. Si ens fixem en els núvols de paraules, els mots "no" (en totes dues qüestions, 21 i 22) són força més grans que el "sí".

9. Autoavaluació

Una de les principals dificultats trobades a l'hora d'abordar aquets treball ha estat poder realitzar l'enquesta. Degut a la situació actual que obligava a confinar-se a les llars, trobar possibles persones disposades a participar en aquest estudi s'ha fet, a vegades, una tasca feixuga i molt probablement els recursos limitats dels quals es disposa, ha fet que la mostra hagi estat relativament petita per a un treball d'aquestes característiques.

No obstant, s'ha pogut fer un petit incís de quines són, a grans trets, les principals idees sobre el teletreball. A més, la recerca exhaustiva exposada al marc teòric ha proporcionat uns coneixements i unes dades que fins ara es desconeixien.

Pel que fa a l'enquesta i al seu disseny, finalment hi ha hagut respostes que no s'han pogut tenir en compte. Com s'ha comentat, la mostra és relativament petita i algunes qüestions, com ara la *pregunta 3*: situació a casa (amb qui vius?) que té 9 possibles respostes o la *pregunta 8*: edat dels fills, que té 6 possibles opcions, oferien una segmentació tan gran de la mostra que en prou feines podria considerar-se representativa.

Per finalitzar, en un pla més personal, es vol fer constar que en cap cas, de tots els possibles casos imaginats en l'inici d'aquest programa, s'hagués pogut pensar abordar una temàtica com la que s'ha treballat al llarg d'aquest projecte. El caire científic que s'ha volgut pretendre i la línia de treball d'aquest estudi ha fet parlar de xifres d'una manera que, a vegades, potser ha semblat freda. Tanmateix, no es vol deixar de constatar el greu drama humà que ha comportat la irrupció d'aquesta nova malaltia, tant pel que fa als efectes econòmics com, especialment, a la pèrdua de vides humanes a nivell global. Des d'aquí el meu profund pensament per a totes les víctimes i familiars com també el meu immens reconeixement i respecte per a tot el personal implicat en la lluita contra el virus i contra la seva propagació.

Vilafranca del Penedès, 26 de juny de 2020

10.Referències bibliogràfiques

- Diari Ara (2020). *Canvis a les empreses que podrien ser beneficiosos*. El coronavirus imposa noves formes de treball. Barcelona. Extret de: https://www.ara.cat/economia/Canvis-empreses-que-podrien-beneficiosos-covid-19-coronavirus_0_2417158306.html
- Diari Ara (2020). Les empreses hauran de pagar les despeses del teletreball per llei. Barcelona. Extret de: https://www.ara.cat/economia/empreses-hauran-pagar-despeses-teletreball-coronavirus-covid-19-2020_0_2469353089.html
- Departament d'Assessors Lingüístics (2018). *Teletreball*. Parlament de Catalunya. Barcelona. Extret de: <https://www.parlament.cat/document/intrade/239712>
- El País (2018). *El origen de la palabra Trabajo es una tortura*. Madrid. Extret de: https://verne.elpais.com/verne/2018/04/24/articulo/1524582530_120514.html
- Epdata (2020). *Paro en España hoy, según la EPA del INE*. Consulta online. EPData. Extret de: <https://www.epdata.es/datos/paro-espana-hoy-epa-ine/10/espana/106>
- Eurlex (2005). *El teletrabajo*. Brusel·les. Recuperat el 5 de maig de 2020. Extre de: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/TXT/?uri=LEGISSUM%3Ac10131>
- Eurostat. (2020). *How usual is it to work from home?* Brussel·les: Eurostat
- Fundación MasFamilia (2012). *El libro blanco del teltrabajo en España*. Madrid. Document online. Extret de: <https://ajuntament.barcelona.cat/tempsicures/sites/default/files/libroblancoteletrabajoesp ana.pdf>
- Generalitat de Catalunya (2008). *Primera encuesta de condiciones de treball de Catalunya*. Barcelona: Departament de treball. P.155.
- LAB RTVE (2020). *¿Cuál es la diferencia entre ERTE y ERE?* Consultorio ¿Qué hago? Noticias España. RTVE. Recuperat de: <https://www.rtve.es/noticias/20200415/coronavirus-diferencia-entre-erte-ere/2011973.shtml>
- León A. (2010). *El Gobierno decreta 'estado de alarma' por primera vez en la historia y doblega a los controladores*. Noticias España. RTVE. Recuperat de: <https://www.rtve.es/noticias/20101204/gobierno-declara-estado-alarma-ante-huelga-encubierta-controladores/380781.shtml>
- Llei 3/2012. Boletín Oficial del Estado. Madrid. España. 7 de juliol de 2012. BOE núm. 162. Recuperat el 4 de maig de 2020 de: <https://www.boe.es/buscar/pdf/2012/BOE-A-2012-9110-consolidado.pdf>
- Mateu, S. (2020). *Què és un ERTO i com t'afecta si el fa la teva empresa*. Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals. CCMA. Extret de: <https://www.ccma.cat/324/que-es-un-erto-i-com-tafecta-si-el-fa-la-teva-empresa/noticia/2997595/>
- Ministerio de Sanidad (2020). Preguntas y respuestas sobre el nuevo coronavirus (COVID-19). Madrid. Gobierno de España. Ministerio de Sanidad. Consultat el 6 de

maig. Extret de:

https://www.mscbs.gob.es/profesionales/saludPublica/ccayes/alertasActual/nCov-China/documentos/20200507_Preguntas_respuestas_2019-nCoV-2.pdf

Ministerio de Sanidad (2020). Situación actual covid-19. Madrid. Gobierno de España. Consultat el 10 d e juny de 2020. Extret de:

<https://www.mscbs.gob.es/ca/profesionales/saludPublica/ccayes/alertasActual/nCov-China/situacionActual.htm>

Navarro, R. (2020). *¿Te angustia el desconfinamiento? Así puedes deshacerte de miedo*. Entrevista a Lecina Fernández i Soraya Bajat. Madrid. La vanguardia. Article online consultat el 10 de juny de 2020. Extre de:

<https://www.lavanguardia.com/vivo/psicologia/20200524/481322412093/deshacerse-miedo-futuro-pandemia.html>.

NTP 412 (s/d). *Teletrabajo: criterios para su implantación*. Madrid. Ministerio de Trabajo y asuntos sociales – Instituto Nacional de Seguridad e Higiene en el Trabajo. Consultat el 5 de maig de 2020. Extret de:

https://www.insst.es/documents/94886/326962/ntp_412.pdf/420efc83-3075-4dd7-a571-07627688d416

Peiró, J.M., Soler, A. (2020). *El impulso al teletrabajo durante el VODI-19 y los retos que plantea*. València. IvieLAB-Universitat de València. Extret de:

<https://www.ivie.es/wp-content/uploads/2020/05/11.Covid19IvieExpress.El-impulso-al-teletrabajo-durante-el-COVID-19-y-los-retos-que-plantea.pdf>

Real Academia Española [RAE]. (2020). Definició de –tele. Edició online. *Rae.es*. Recuperat de: <https://dle.rae.es/tele>

Real Academia Española [RAE]. (2020). Definició de –trabajo. Edició online. *Rae.es*. Recuperat de: <https://dle.rae.es/trabajo>

Reial Decret-llei 6. Boletín Oficial del Estado. Madrid. España. 7 de març de 2019. BOE núm.57. Recuperat el 4 de maig de 2020 de: <https://www.boe.es/boe/dias/2019/03/07/pdfs/BOE-A-2019-3244.pdf>

Reial Decret-Llei 8/2020. Boletín Oficial del Estado. Madrid. España. 18 de març de 2020. BOE núm. 73. Recuperat el 4 de maig de 2020 de: https://www.boe.es/diario_boe/txt.php?id=BOE-A-2020-3824

Reial Decret-Llei 10/2020. Boletín Oficial del Estado. Madrid. España. 29 de març de 2020. BOE núm. 87. Recuperat el 4 de maig de 2020 de: <https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-2020-4166>

Reial Decret-Llei 15/2020. Boletín Oficial del Estado. Madrid. España. 21 d'abril de 2020. BOE núm. 112. Recuperat el 4 de maig de 2020 de: <https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-2020-4554>

Reial Decret 463. Boletín Oficial del Estado, Madrid, España, 14 de març de 2020. BOE núm. 67. Recuperat el 4 de maig de 2020 de: <https://www.boe.es/boe/dias/2020/03/14/pdfs/BOE-A-2020-3692.pdf>

RTVE (2020). *La OCDE situa a España como la economía más golpeada del G20 si hay un rebrote del virus*. Noticias España. RTVE. Extret de:
<https://www.rtve.es/noticias/20200610/ocde-situa-espana-como-economia-mas-golpeada-si-hay-rebote-caida-hasta-144/2016564.shtml>

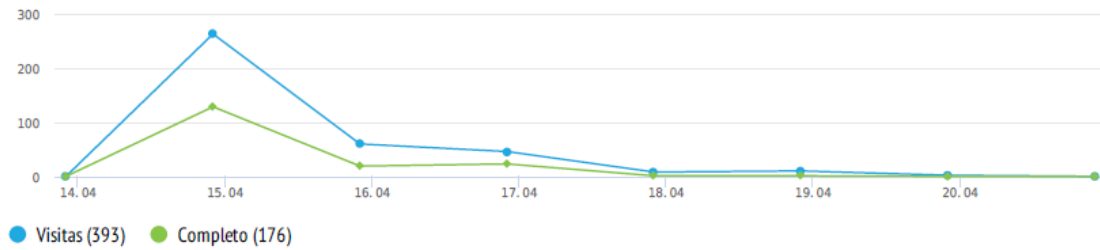
Sérvulo J. (2020). *El teletrabajo será prioritario y las empresas deberán facilitarlo. El país*. Madrid. Recuerat de: <https://elpais.com/economia/2020-03-18/el-teletrabajo-sera-prioritario-y-las-empresas-deberan-facilitarlo.html>

Vilaseca J., Torren J., Lladòs., Ficapal P., Sabadell M. (2004). *El teletreball a Catalunya. Conceptes, tipologies, mètriques i polítiques*. Consell de Treball, Econòmic i Social de Catalunya – Generalitat de Catalunya. Barcelona. Recuperat de:
<https://ajuntament.barcelona.cat/tempsicures/sites/default/files/El%20teletreball%20a%20Catalunya.pdf>

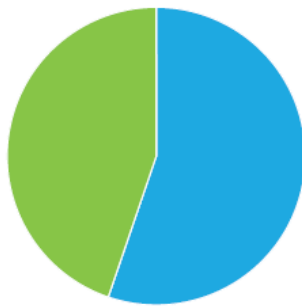
11.ANNEXOS

A continuació s'adjunta, de manera íntegra, els resultats obtinguts de l'enquesta realitzada, segons l'arxiu de participació descarregat.

Historial de visites (15/04/2020 - 19/04/2020)

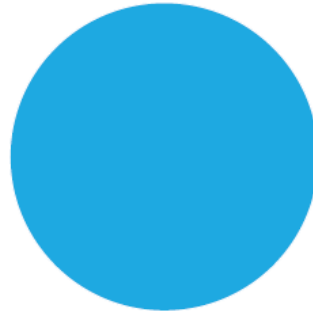

Total visitas

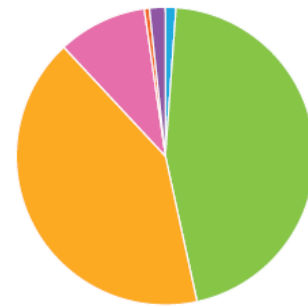
- Mostrando sólo (55,2 %)
- Completo (44,8 %)
- Incompleto (0,0 %)

Fuentes de visitas

- Enlace directo (100,0 %)

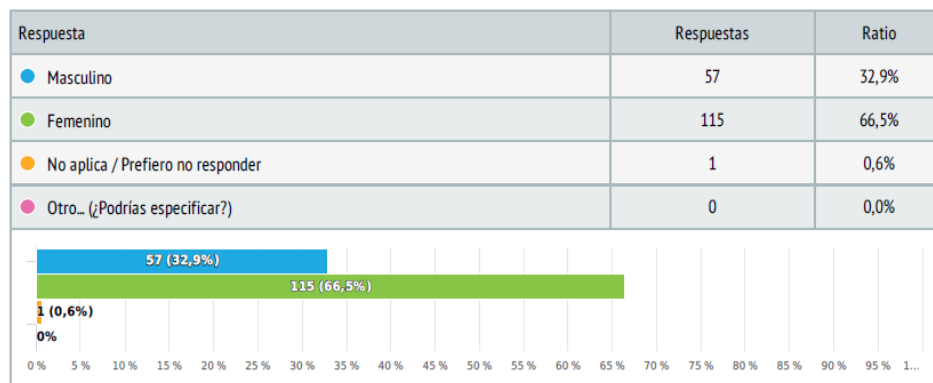
Tiempo medio de finalización

- 1-2 min. (1,1 %)
- 2-5 min. (45,5 %)
- 5-10 min. (41,5 %)
- 10-30 min. (9,7 %)
- 30-60 min. (0,6 %)
- >60 min. (1,7 %)

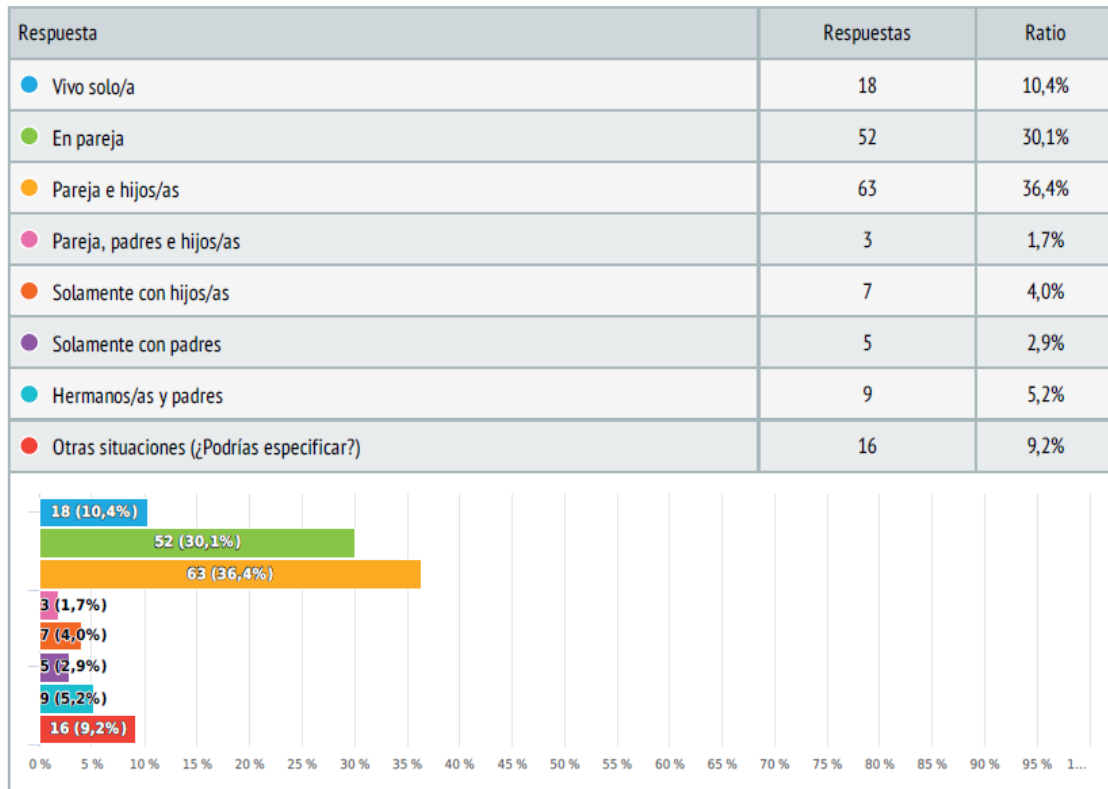
2 Género:

Elección simple, respuestas 173 x, no respondida 0 x

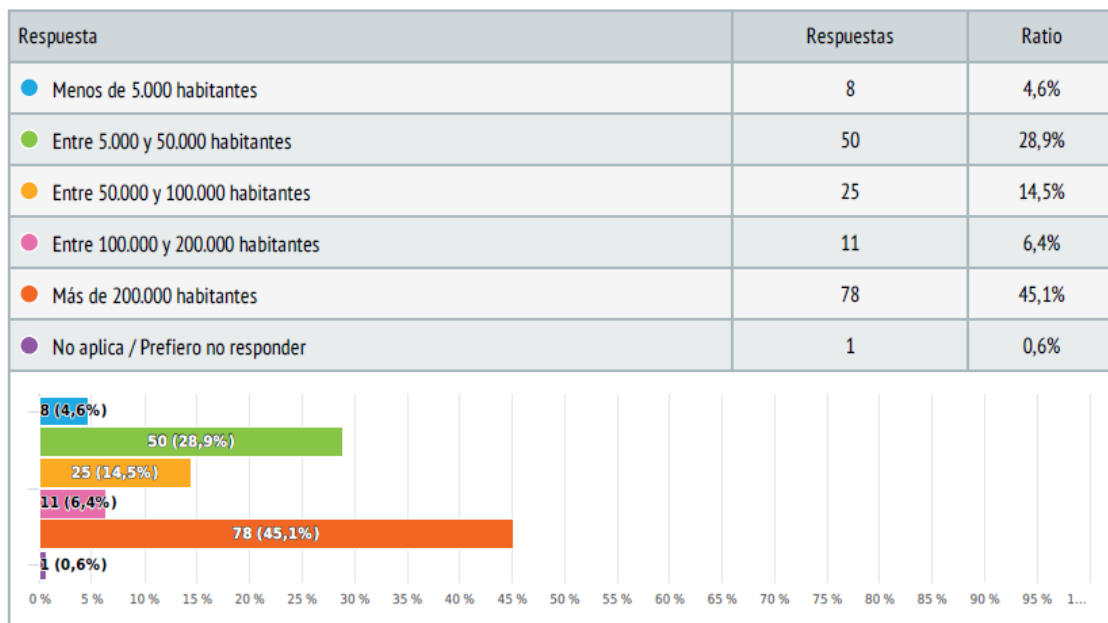
3 Indica tu situación en casa...

Elección simple , respuestas 173 x, no respondida 0 x

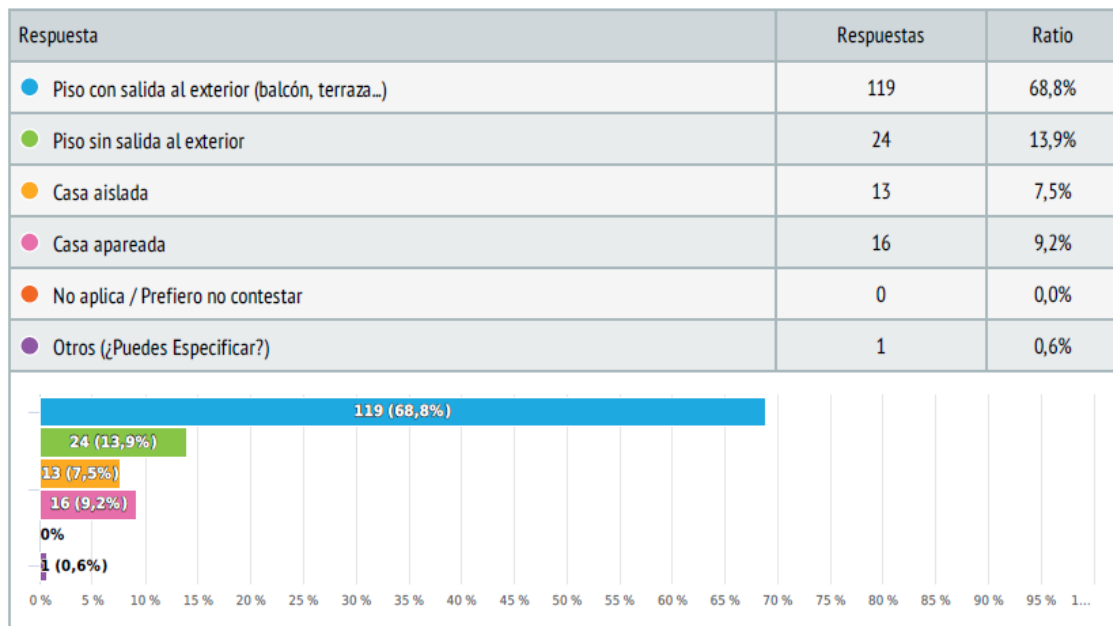
4 ¿Cuántos habitantes hay en el municipio donde resides? (Aproximadamente)

Elección simple , respuestas 173 x, no respondida 0 x

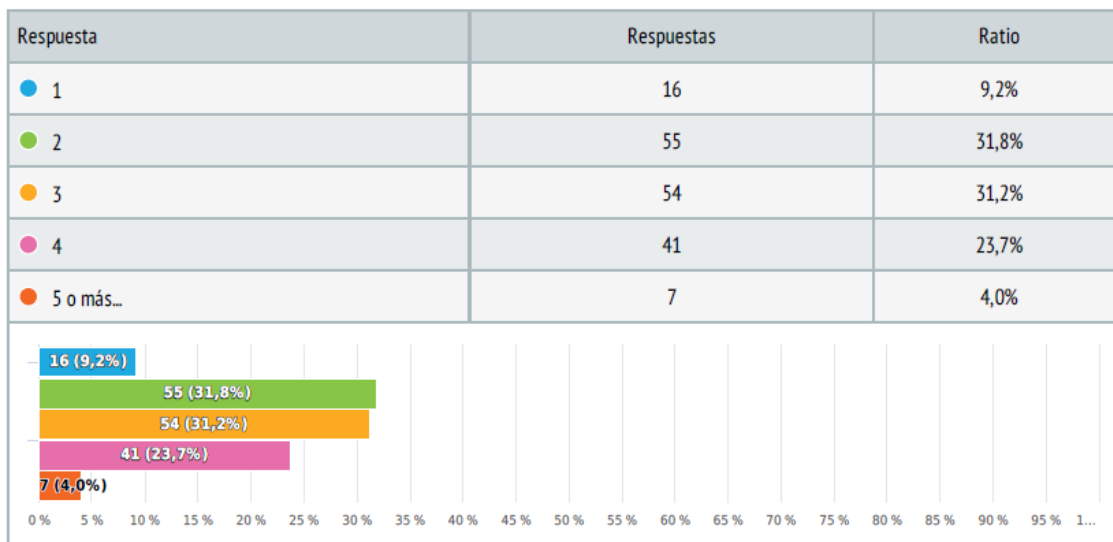
5 ¿En qué tipo de vivienda resides?

Elección simple , respuestas 173 x, no respondida 0 x

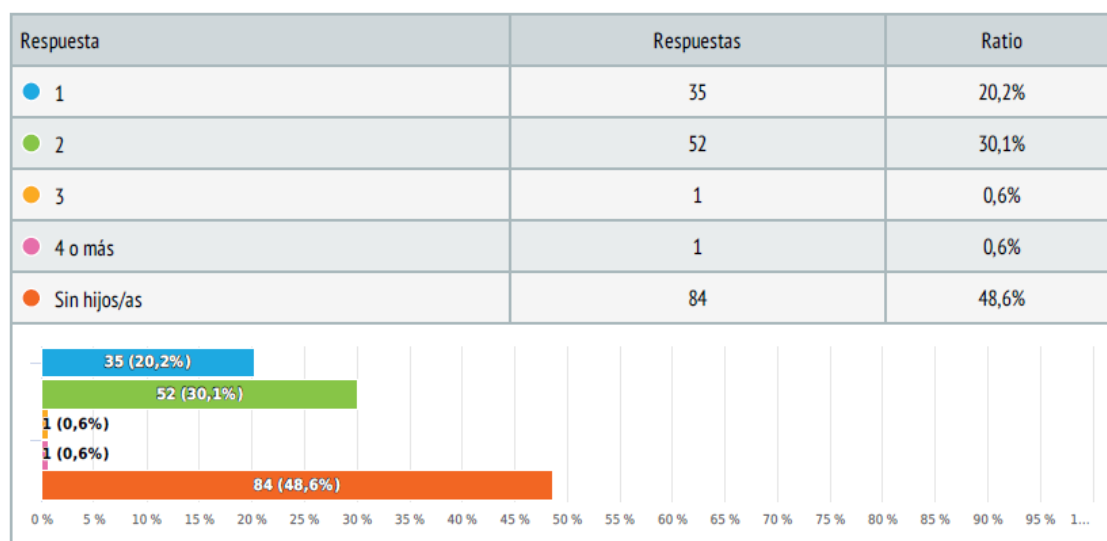
6 ¿Cuántas personas convivís en tu domicilio en total?

Elección simple , respuestas 173 x, no respondida 0 x

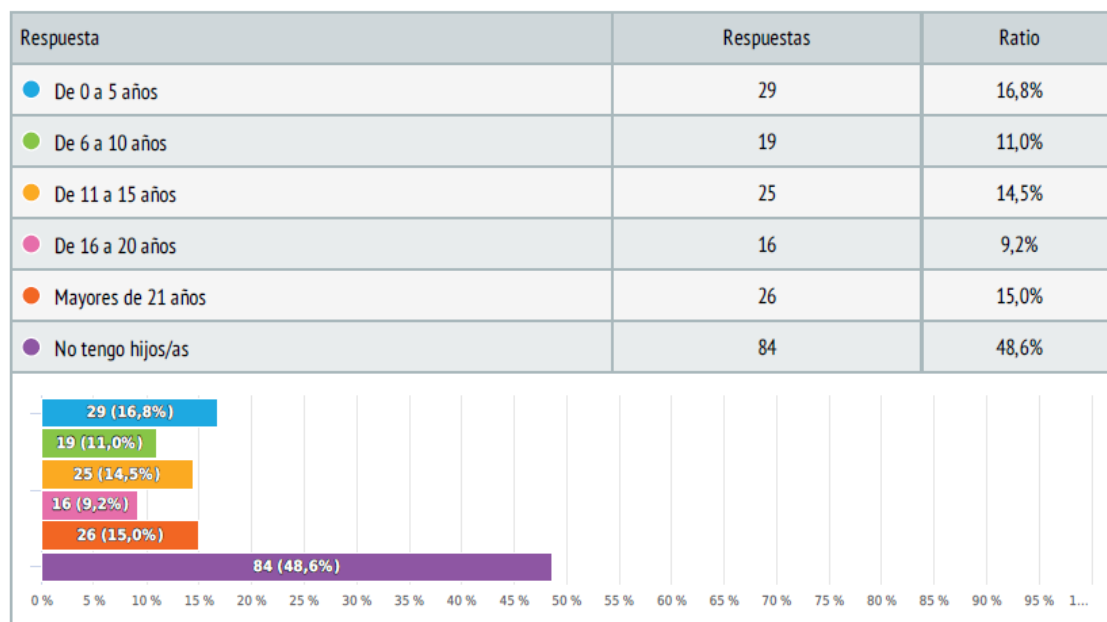
7 ¿Tienes hijos/as?

Elección simple , respuestas 173 x, no respondida 0 x

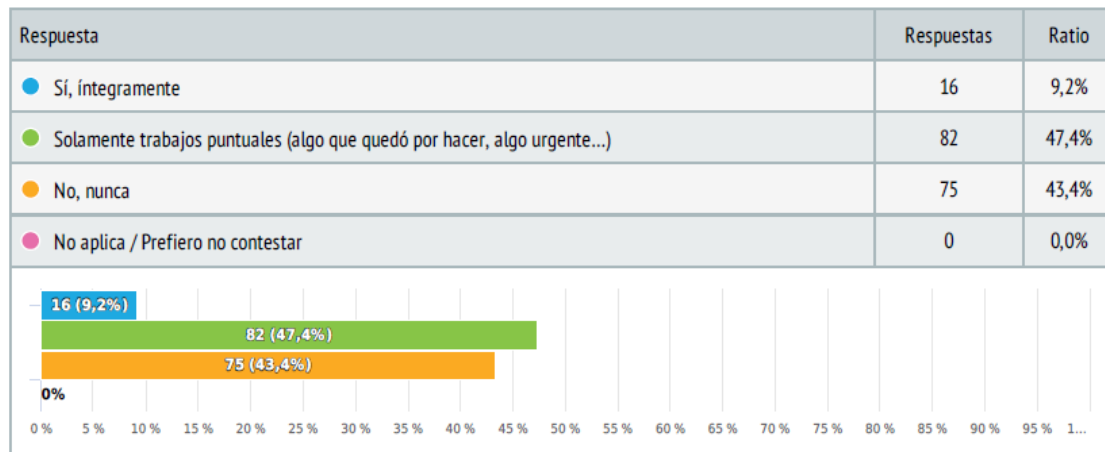
8 ¿De qué edades son tus hijos/as (si los tienes)? Puedes marcar más de una opción

Elección múltiple , respuestas 173 x, no respondida 0 x

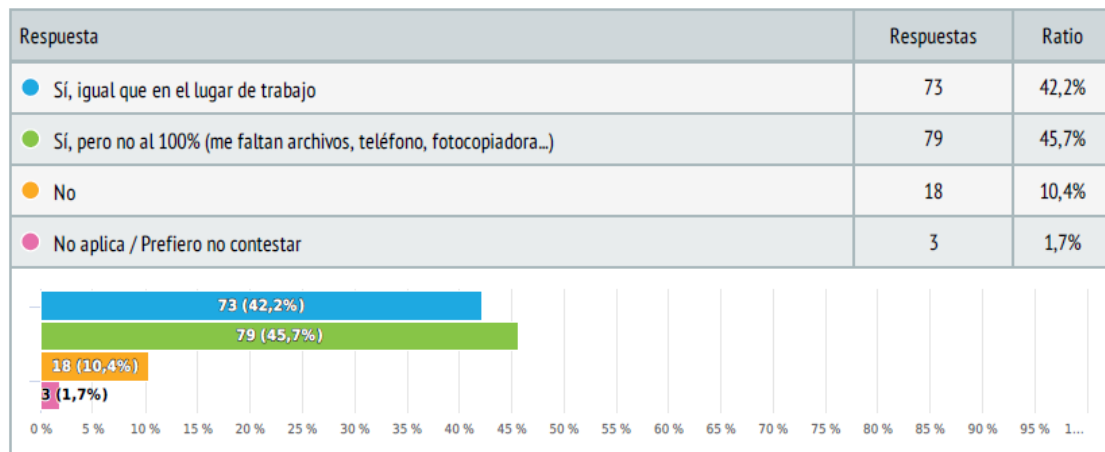
9 ¿Antes del confinamiento, habías trabajado anteriormente desde casa?

Elección simple , respuestas 173 x, no respondida 0 x

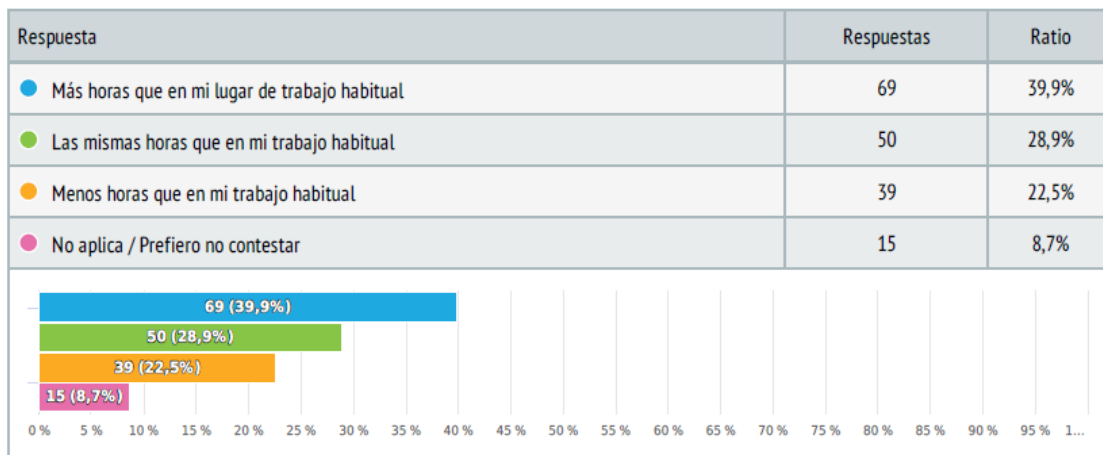
10 ¿Crees que estás preparado/a para trabajar desde casa? (Buena conexión a Internet, buen equipo informático, teléfono, buen entorno...)

Elección simple , respuestas 173 x, no respondida 0 x

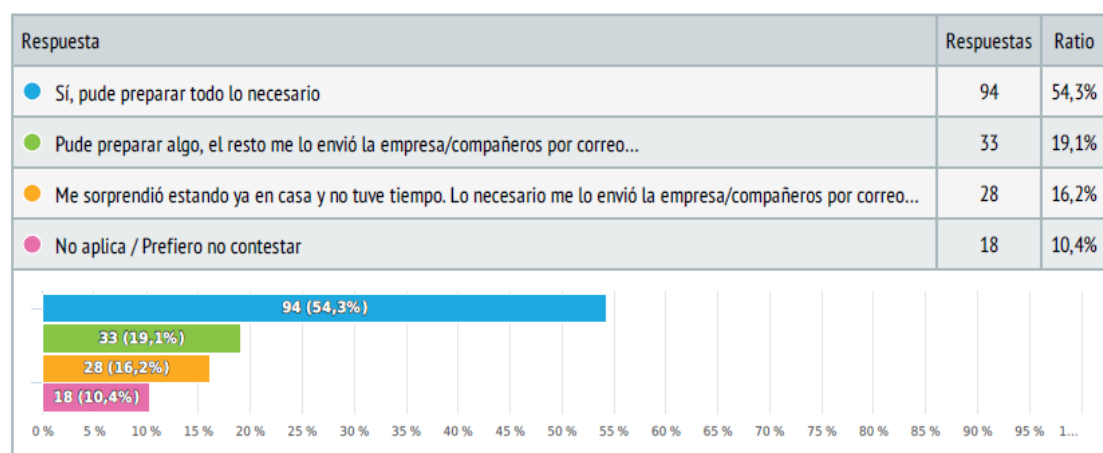
12 ¿En conjunto, tienes la sensación de estar trabajando más horas desde casa que estando en tu lugar de trabajo habitual?

Elección simple , respuestas 173 x, no respondida 0 x

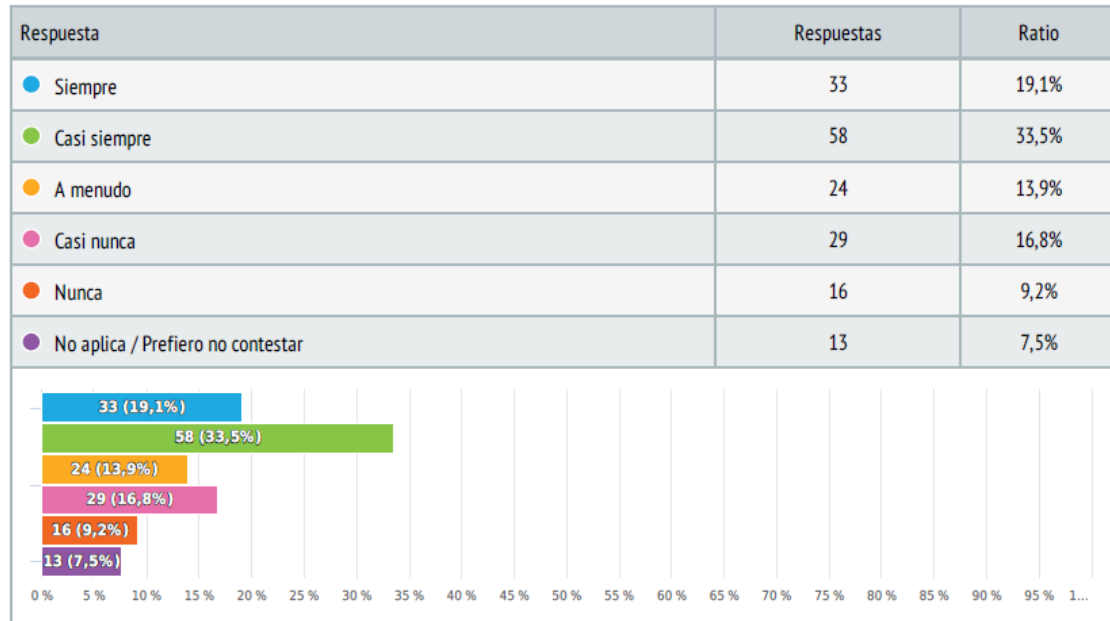
11 El 14 de marzo de 2020 fue decretado el estado de alarma en España y por ende se restringió la movilidad personal para ciertos casos ¿Tuviste tiempo de prepararte para trabajar desde casa?

Elección simple , respuestas 173 x, no respondida 0 x

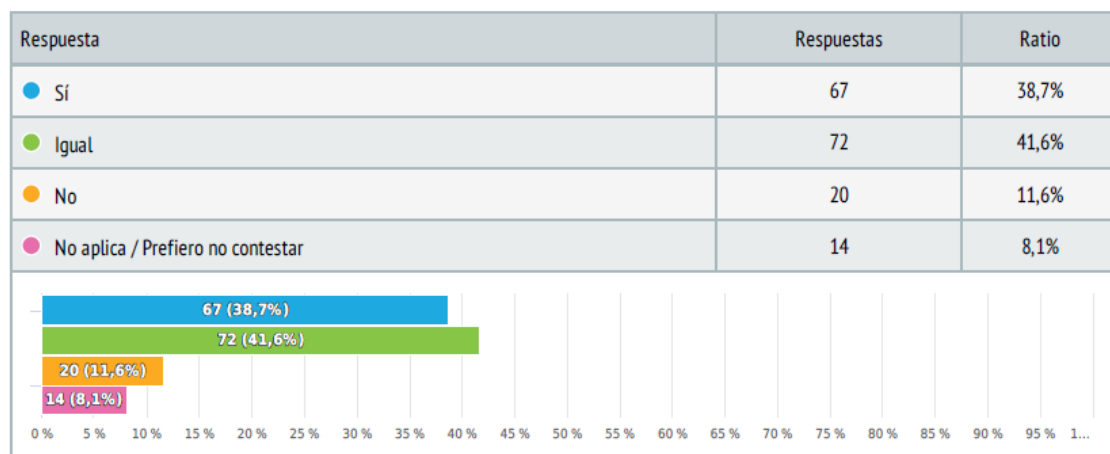
13 ¿Utilizas el mismo horario laboral trabajando desde casa que usabas anteriormente en tu lugar de trabajo habitual?

Elección simple , respuestas 173 x, no respondida 0 x

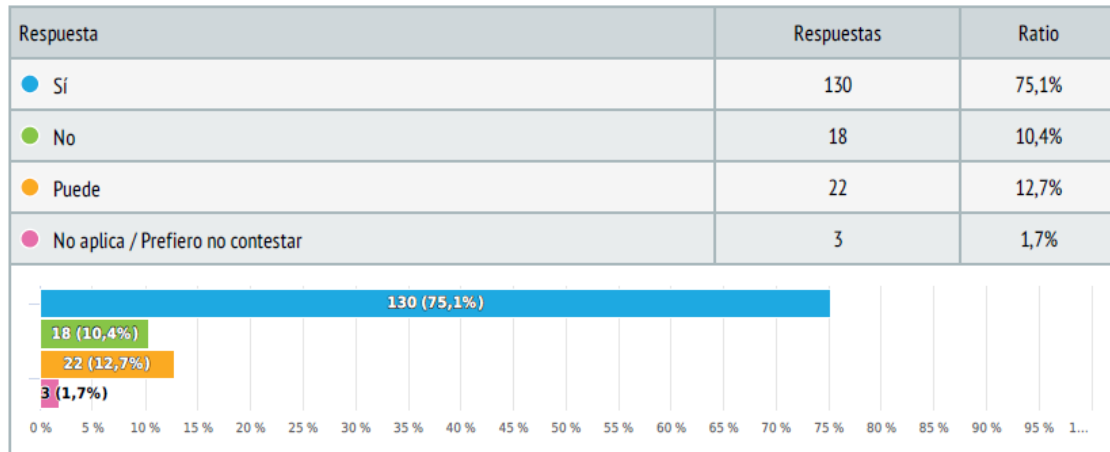
14 En el supuesto que hubieras tenido tiempo de prepararte, ¿crees que habrías podido trabajar desde casa más eficientemente?

Elección simple , respuestas 173 x, no respondida 0 x

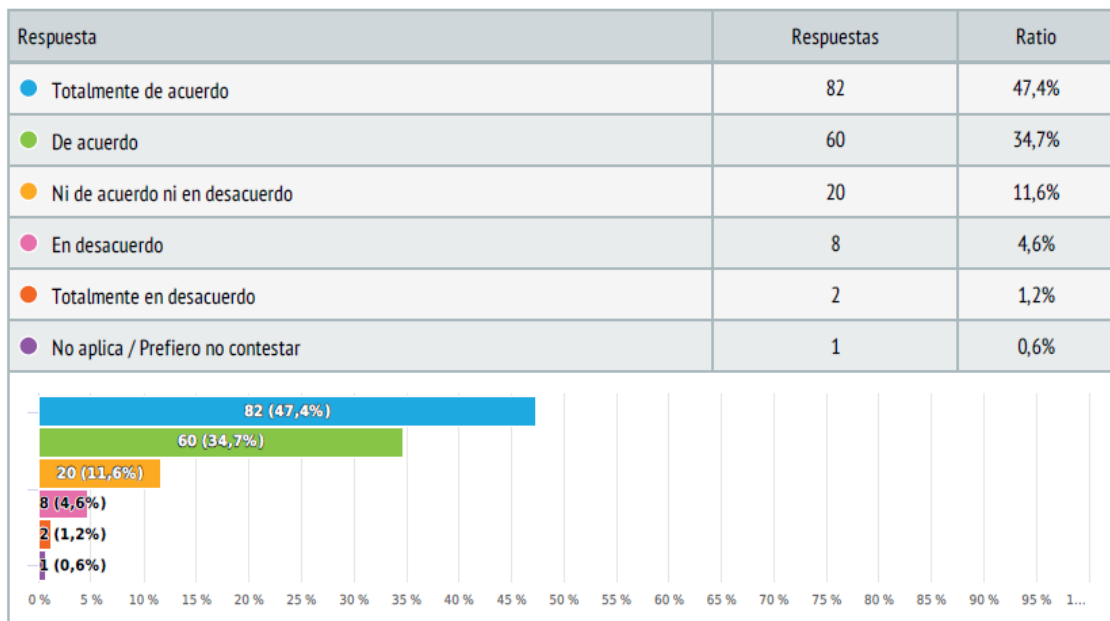
15 Ahora que trabajar desde casa se ha convertido en una auténtica realidad, en tu opinión, ¿consideras que antes de la irrupción de la COVID-19, el teletrabajo estaba infra/mal valorado?

Elección simple , respuestas 173 x, no respondida 0 x

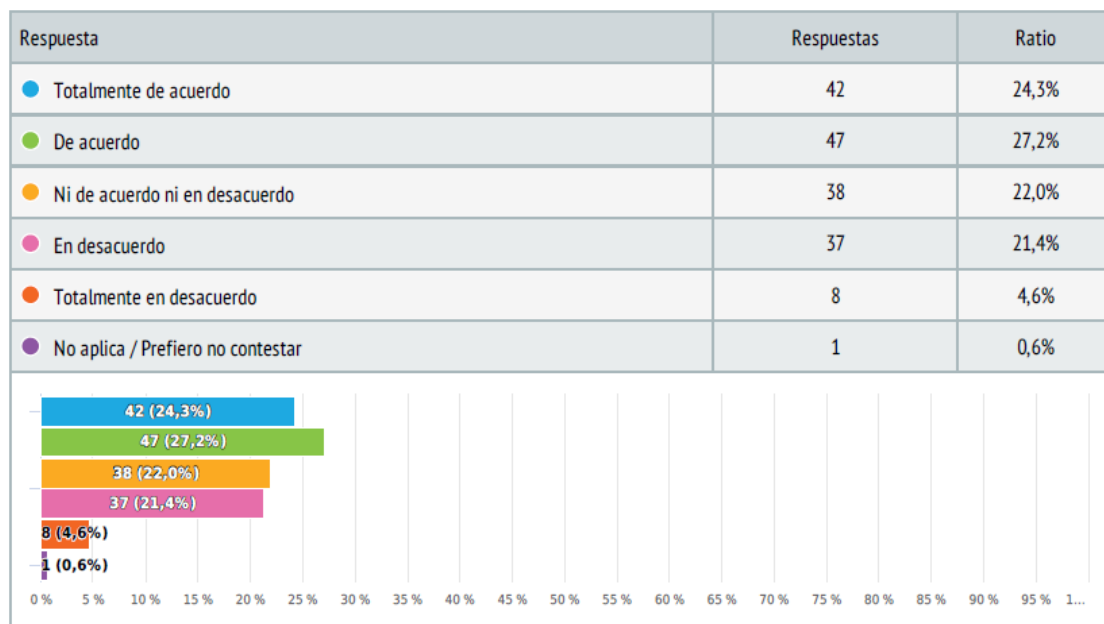
16 ¿Estás de acuerdo con la siguiente afirmación?: Cuando pase el estado de alarma, quedará demostrado que trabajar desde casa es una opción viable.

Elección simple , respuestas 173 x, no respondida 0 x

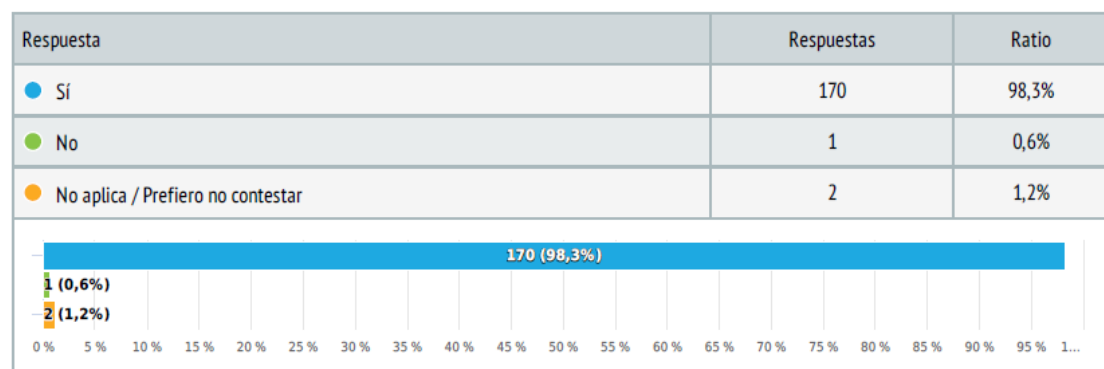
17 ¿Estás de acuerdo con la siguiente afirmación?: Aun cuando pase el estado de alarma y se pueda volver al lugar de trabajo habitual, se facilitará poder trabajar desde casa por conciliación laboral.

Elección simple , respuestas 173 x, no respondida 0 x

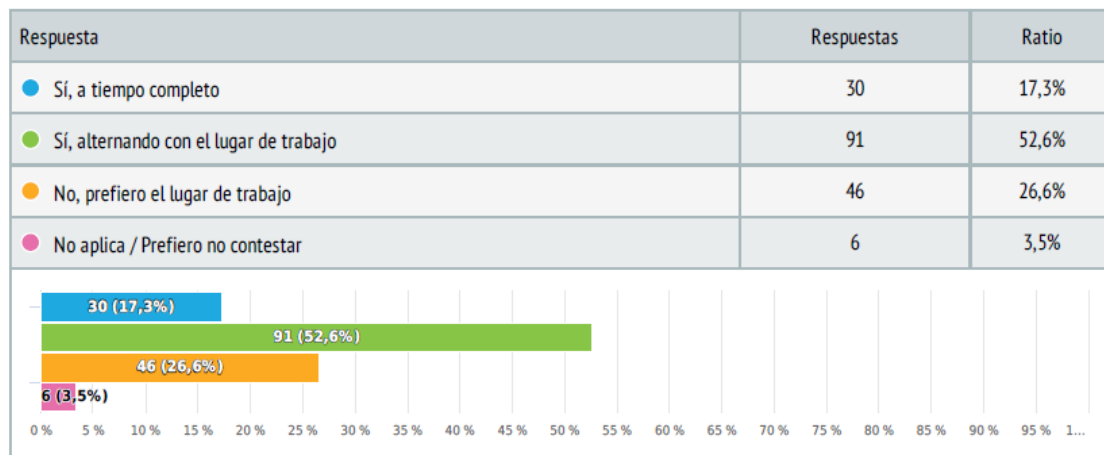
18 Independientemente de si crees que se facilitará, o no, poder trabajar desde casa por parte del gobierno/empresa..., en tu opinión, ¿crees que debería facilitarse en mayor grado?

Elección simple , respuestas 173 x, no respondida 0 x

19 Ahora que has trabajado desde casa, y cuando pase el estado de alarma y se pueda volver a los lugares de trabajo con absoluta seguridad, ¿Preferirías seguir trabajando desde casa?

Elección simple , respuestas 173 x, no respondida 0 x

20 Del 0 al 10, donde 0 significa poco y 10 significa mucho, indica cuánto crees que cambiará el panorama del teletrabajo, comparándolo con el período anterior a la irrupción de la COVID-19

Grado de la estrella , respuestas 173 x, no respondida 0 x

Número de estrellas 6,5/ 10

